

Tabel de capitalizare

Cifrul proiectului: „20.80009.0807.40”

Denumirea codurilor economice	Cheltuieli, mii lei (<u>executat</u>)					
	Anul					
	Codul economic	2020	2021	2022	2023	Total 2020-2023
Investiții capitale în active nemateriale în curs de execuție	319100	358.3	357.2	358.3	426.0	1499.8
Total finanțat, conform contractului		358.3	357.2	358.3	426.0	1499.8

Conducătorul organizației _____ **V.Dorgan**Contabil șef _____ **M.Popov**Conducătorul proiectului _____ **L.Budevici-Puiu**

USEFS

APROB:

RECTOR
VIOREL DORGAN

(semnătura)
„29”decembrie 2023

Proces-verbal
nr.2 din 29.12.2023
de recepție finală/punere în funcțiune a rezultatelor obținute în cadrul proiectului
de cercetare și inovare cu cifrul „20.80009.0807.40”

În baza ordinului nr.29 din „01”august 2023, comisia în componența:

Președintelui comisiei: Sef Depart. Logistica Andrei Toma

și membrilor comisiei: Conducatorul Proiectului Liliana Budevici-Puiu

Contabil Margareta Popov

a întocmit prezentul proces-verbal de recepție finală/punere în funcțiune a următorului obiect de active materiale și/sau nemateriale (grupe de obiecte):

Nr. d/o	Denumirea obiectului de active materiale și/sau nemateriale (grupe de obiecte)	Numărul de inventar	Nr. unitatilor	Valoarea de intrare, mii lei	Durata de funcționare utilă, ani	Suma uzurii anuale, lei
1	2	3	4	5	6	7
2020	Monografii		1	132.2		
	Crestomatii		1	132.2		
	Ghid metodic		1	86.0		
	Curs universitar		1	7.9		
	TOTAL 2020		4	358.3		
2021	Curs		1	140.3		
	Monografii		1	216.9		
	TOTAL 2021		2	357.2		
2022	Studiu		1	86.9		
	Monografii		1	162.8		
	Curs		1	108.6		
	TOTAL 2022		3	358.3		
2023	Monografii		1	426.0		
	TOTAL 2023		1	426.0		
	Total 2020-2023		10	1499.8		

Președintelui comisiei: Sef Departament Logistica

Andrei Toma

Membrii comisiei: Conducatorul Proiectului

Liliana Budevici-Puiu

Contabil sef

Margareta Popov

1. Rezultatele obținute in anul 2020

Activitatea de cercetare - inovare a echipei de proiect *Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției* s-a planificat și realizat în această etapă anuală de către cadrele științifice și științifico-didactice implicate, fiind monitorizată de directorul de proiect. Eficiența activității de cercetare și inovare în cadrul proiectului se reflectă în realizarea indicatorilor principali care sunt obligatorii conform planului aprobat.

Analiza literaturii de specialitate, a practicii naționale și internaționale cu privire la asigurarea unei bune guvernări în sport, ne-a permis să constatăm, că sportul este văzut de miliarde de oameni din întreaga lume. Pe lângă îmbunătățirea sănătății publice prin activitate fizică, sportul are funcții sociale, educaționale și culturale. Mai mult, acesta conferă, valori importante precum spiritul de echipă, solidaritatea, respectul pentru ceilalți și fair-play, învățând importanța regulilor. Pentru a păstra aceste valori și a menține încrederea cetățenilor în sport, este obligatorie o gestionare responsabilă și transparentă. Buna guvernare într-un context sportiv poate fi înțeleasă ca și, cadrul și cultura în care un organism sportiv își stabilește politica, își îndeplinește obiectivele strategice, se implică cu părțile interesate, monitorizează performanța, evaluează și gestionează riscurile și raportează membrilor săi despre activitățile și progresele sale, inclusiv furnizarea de politici și reglementări sportive eficiente, durabile și proporționale. Comercializarea în creștere a sportului a amplificat impactul socioeconomic al normelor emise de organismele sportive, iar o guvernare deficitară ar putea avea repercusiuni negative substanțiale asupra societății în general. Totodată, printr-o analiză a dopajului și corupției în sport, putem menționa că în societatea contemporană acestea reprezintă fenomene aflate într-o continuă ascensiune. Buna funcționare a sferei culturii fizice și sportului, presupune implicarea mai multor specialiști din diverse domenii, cum ar fi economic, management și, desigur, juridic. Cu toate acestea, sportul, ca orice alt domeniu de activitate, poate fi, în unele cazuri, evaluat de Codul Penal / Codul Contravențional ale unui stat (după caz). În acest context putem exemplifica anumite crime economice din sport:

- darea de mită a participanților și organizatorilor de competiții sportive profesionale și comerciale spectaculoase;
- obligarea de a finaliza o tranzacție sau de a refuza finalizarea acesteia;
- afaceri ilegale;
- evaziunea de la plata impozitelor și (sau) taxelor;
- nedeclararea fondurilor sau a bunurilor unei organizații sau ale unui antreprenor individual, în detrimentul cărora ar trebui colectate impozite și (sau) taxe.

Sportul este o industrie uriașă și foarte profitabilă, circulația în special a fluxurilor semnificative de numerar prin organizații internaționale, precum Federația Internațională de Fotbal și Comitetul Internațional Olimpic. Faptul că aceste nume au devenit aproape sinonime cu corupția spune multe despre situația actuală din sport. Starea de fapt din sportul profesional dictează propriile sale reguli și nevoi.

Principalii indicatori care rezultă din activitatea de cercetare și de inovare a echipei de proiect sunt:

- numărul articolelor (naționale și internaționale) elaborate și publicate;
- efectuarea cercetărilor științifice în conformitate cu tematica propusă spre realizare și aprobare în cadrul laboratorului științific al catedrei de specialitate Managementul Culturii Fizice;
- numărul de monografii științifice elaborate și publicate;
- implementarea rezultatelor cercetărilor științifice în procesul de predare;
- veniturile din activitatea de cercetare și inovare aferentă proiectului de cercetare;
- cheltuielile aferente cercetărilor și inovărilor;
- numărul manifestărilor științifice organizate și desfășurate de USEFS în perioada de referință;

• numărul rezultatelor științifice materializate în teze de licență/masterat/doctorat/postdoctorat
Rezultatele cantitative ale cercetărilor efectuate în anul 2020 s-au concretizat în următoarele publicații:

- 9 rezumate științifice;
- 16 articole științifice internaționale;
- 1 ghid metodologic;
- 3 cursuri universitare;
- 1 monografie;
- 1 crestomație.

Echipa de proiect alături de comunitatea științifică USEFS a organizat și desfășurat online (pe platforma ZOOM) în data de 05 Noiembrie manifestarea științifică internațională cu genericul “Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport”. La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților naționale (Zubcu Victor, director general, Agenția Națională Antidoping, Gheorghiu Ivan, secretar de stat în domeniul tineretului și sportului); reprezentanți ai Federațiilor Naționale pe probe de sport (Balan Anatolie, președintele Federației de Atletism, Frunză Ion, manager Federația de Atletism, Golovei Andrei, președintele Federației de Orientare Sportivă, Berzoi Ruslan, vicepreședintele Federației de Fotbal, Zubic Eugen, departamentul integritate, Federația de Fotbal), reprezentantul Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, Ceban Nicolae, director), doctoranzi, precum și participanți cu susțineri de lucrări din România, China, Algeria, Marea Britanie.

De asemenea, a fost organizată și desfășurată la catedra de specialitate o masă rotundă cu genericul *Importanța cercetării științifice în formarea specialiștilor din domeniu*, cu privire la aprobarea și diseminarea rezultatelor obținute în cadrul acestei etape de către membrii proiectului. În acest context, putem menționa, că opiniile formulate în cadrul Conferinței de către participanții la dezbateri s-au centrat pe ideea, că entitățile sportive naționale sunt responsabile pentru asigurarea bunei guvernante și a integrității în vederea consolidării încrederii cetățenilor în valoarea pozitivă a sportului. Mai mult decât atât, buna guvernanță în sportul național este necesară pentru autonomia și autoreglementarea organizațiilor sportive. În acest context, aceasta trebuie să asigure respectarea și reglementarea adecvată a domeniului prin intermediul principiilor gestionării eficiente, transparente, etice și democratice, diplomației sportive, fair-play-ului, prin guvernanță participativă, prin procese și structuri cu participarea părților interesate (Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2017 referitoare la o abordare integrată a politicii în domeniul sportului: bună guvernanță, accesibilitate și integritate (2016/2143(INI)). De asemenea, buna guvernanță este indispensabilă pentru a face față provocărilor privind sportul și cadrul juridic al Uniunii Europene. Dopajul și corupția în sport, inclusiv și în cadrul organizațiilor sportive la nivel european și internațional au creat o imagine inadecvată sportului. Autoritățile publice centrale și locale care supervizează sportul național sunt responsabile de elaborarea și aprobarea documentelor de politici cu referire la eradicarea fenomenelor de dopaj și corupție din acest domeniu, și nu numai.

2. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

2. Articole în reviste științifice

2.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS

BUDEVICI-PIUIU L. Undermining Sports values by Arranging the Matches. In: Postmodern Openings, 2020, Volume 11, Issue 2 Supl. 1, p. 215-221. ISSN: 2068-0236, e-ISSN 2069-9387
<https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/3108/2484>

BUDEVICI-PIUIU L. Guidelines and best practices in managerial - legislative - sports training in the field of physical culture. În: Revista Românească pentru Educație Multidimensională Lumen, numărul din decembrie 2020

BUDEVICI-PIUIU L., MANOLACHI V., MANOLAVHI Vc. Specific elements of good

governance in sport, as important factors in ensuring the management. În: Revista Romanească pentru Educație Multidimensională Lumen, numărul din decembrie 2020

2.2. în reviste din străinătate recunoscute

DORGAN V., PRODAN D., NASTAS N. Food principles providing muscular activity energy in the sports training of students practicing powerlifting. In: International proceedings of human motricity /ICPEK 2020, Supplementary Issue of Discobolul, București, România, p.63-69. DOI: 10.35189/iphm.icpek.2020.10

CALUGHER V., AMELICICHIN E. The evidence of the graduates professional insertion – a performance indicator of the educational process quality. In: Bulletin of the Transilvania University of Brașov. Series IX: Sciences of Human Kinetics • Vol. 14(63) No. 2 – 2020.

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, categoria B

LUNGU, E., CALUGHER, V., BRANIȘTE, G. Formarea profesională a viitorilor specialiști în domeniul turismului bazată pe calitățile de personalitate. În: Știința culturii fizice, nr. 35/1, Chișinău, 2020.

TRIBOI V., NASTAS N. Aspecte pedagogice și organizaționale ale luptei cu dopajul în sport. În: Știința culturii fizice, nr. 35/1, Chișinău, 2020.

3. Articole în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

POPESCU D.-L., LUNGU E., NASTAS N. Types, characteristics and current trends of the recreation phenomenon by means of wushu martial art. In: Scientific and practical conference "Information and innovative technologies in science and education" (with international participation) October 28 - 29, 2020. Taganrog.

3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

BUDEVICI-PIUIU L. Principiul autonomiei în organizarea sportive. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congres științific internațional, Ediția a V-a, Chișinău: USEFS, 2020.

NASTAS N. The role of modern language in the development of performances in the field of physical culture. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congres științific internațional, Ediția a V-a, Chișinău: USEFS, 2020.

BUDEVICI-PIUIU A., LUNGU E. Fapte de corupție în sport. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congres științific internațional, Ediția a V-a, Chișinău: USEFS, 2020.

LUNGU E., RÎȘNEAC B. Importanța stagiilor de practică în formarea competențelor profesionale ale viitorilor specialiști în domeniul turismului. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congres științific internațional, Ediția a V-a, Chișinău: USEFS, 2020.

3.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

BUDEVICI-PIUIU L. Violența sexuală și maltratarea minorilor în context sportiv. In: Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport: Conferință științifică cu participare internațională. Chișinău, USEFS, 5 noiembrie, 2020.

NASTAS N., LUNGU E. Combaterea fenomenului de corupție în sportul internațional. In: Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport: Conferință științifică cu participare internațională. Chișinău, USEFS, 5 noiembrie, 2020.

BUDEVICI-PIUIU A., DINA N.-A. Prevenirea activităților deviante juvenile prin mijloace de educație fizică. In: Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport: Conferință științifică cu participare internațională. Chișinău, USEFS, 5 noiembrie, 2020.

AMELICICHIN E., TRIBOI V. Prevenirea și combaterea violenței și intoleranței în sport. In: Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport: Conferință științifică cu participare internațională. Chișinău, USEFS, 5 noiembrie, 2020.

3.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

BUDEVICI-PIUIU A., ARMANOV S. Managerii în domeniul culturii fizice și sportului din Moldova în condițiile moderne de piață. Materialele Conferinței științifico-practice, Ediția a 5-a. „Personalitate și sport: teorie, metodologie, practică”, 5 octombrie 2020, Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. "Print-Caro"), pp. 87-95. ISBN 978-9975-3076-9-7.

4. Teze în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

BUDEVICI-PIUIU L. Epistemological landmarks of the specialists managerial-legislative training in the field of physical culture. In: International Scientific Conference 4th LUMEN EDU. Working paper volume. Târgoviște, România, 2020, p. 11-12.

BUDEVICI-PIUIU L. Undermining Sports values by Arranging the Matches. In: 14th Lumen International Scientific Conference (Online). Rethinking social activity. Iasi, 22-23 May, 2020, p.33-34.

BUDEVICI-PIUIU A. History of Corruption in Sport. In: 14th Lumen International Scientific Conference (Online). Rethinking social activity. Iasi, 22-23 May, 2020, p.32.

TRIBOI V., NASTAS N. Pedagogical and Organizational Aspects in the Fight against Doping in Sport. In: 14th Lumen International Scientific Conference (Online). Rethinking social activity. Iasi, 22-23 May, 2020, p. 176-177.

TRIBOI V, NASTAS N. The Fight Against Corruption In Sport: International And National Experience. In: International Scientific Conference 4th LUMEN EDU. Working paper volume. Târgoviște, România, 2020, p. 76-77.

LUNGU E. Doping Control in The Republic of Moldova: Specific Features. In: International Scientific Conference 4th LUMEN EDU. Working paper volume. Târgoviște, România, 2020, p. 44-45.

AMELICICHIN E., CALUGHER, V. The necessity of using research in the direct marketing of the higher education institution. In: Youth in the perspective of the olympic movement: International Scientific Conference. Brasov, 2020, p. 52.

AMELICICHIN E., CALUGHER, V. The evidence of the graduates professional insertion – a performance indicator of the educational process quality. In: Youth in the perspective of the olympic movement: International Scientific Conference. Brasov, 2020, p. 52.

AMELICICHIN E., DUDNIC E. Some Aspects of Anti-Doping Control. In: International Scientific Conference 4th LUMEN EDU. Working paper volume. Târgoviște, România, 2020, p. 5-6.

8. Lucrări științifico-metodice și didactice

BUDEVICI-PIUIU L. Managementul proiectelor. Curs universitar. Chișinău: Ed. Valinex, 2020, 127 p. ISBN 978-9975-68-398-2

BUDEVICI-PIUIU L. Ghid metodologic de drept sportiv. Chișinău: Ed. Valinex, 2020, 320 p. ISBN 978-9975-68-413-2

BUDEVICI-PIUIU A., BRANIȘTE G., POPA G. Management aplicat în știința sportului și educației fizice. Chișinău : USEFS, 2020 (Tipogr. "Valinex"). 163 p. ISBN 978-9975-68-401-9

BUDEVICI-PIUIU A., LUNGU E., BURLACU A.-G., ONOI M. Istoria turismului. (curs liceal de orientare profesională „proiect”) Chișinău : USEFS, 2020 (Tipogr. "Valinex"). 216 p. ISBN 978-9975-68-399-9.

BUDEVICI-PIUIU L., TRIBOI V., BUDEVICI-PIUIU A. Buna guvernanta în sport. Chișinău: Ed. Valinex, 2020 (in curs de publicare)

BUDEVICI-PIUIU L. Eradicarea corupției și a dopajului în sport. Crestomație. Chișinău: Ed. Valinex, 2020 (in curs de publicare)

3. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice

- International Scientific Conference 4th LUMEN EDU (Online). Working paper volume.

Târgoviște, România, 25-26 November 2020.

BUDEVICI-PUIU L. Epistemological landmarks of the specialists managerial-legislative training in the field of physical culture (sesiunea plenară).

LUNGU, E. Doping Control in The Republic of Moldova: Specific Features.

AMELICICHIN E., DUDNIC E. Some Aspects of Anti-Doping Control.

TRIBOI V., NASTAS N. The Fight Against Corruption In Sport: International And National Experience

- 14th Lumen International Scientific Conference (Online). Rethinking social activity. Iasi, 22-23 May, 2020

BUDEVICI-PUIU L. Undermining Sports values by Arranging the Matches.

TRIBOI V., NASTAS N. Pedagogical and Organizational Aspects in the Fight against Doping in Sport.

BUDEVICI-PUIU A. History of corruption in sports.

- Youth in the perspective of the olympic movement: International Scientific Conference. Brasov, 2020.

AMELICICHIN E., CALUGHER, V. The necessity of using research in the direct marketing of the higher education institution.

AMELICICHIN E., CALUGHER, V. The evidence of the graduates professional insertion – a performance indicator of the educational process quality.

- Scientific and practical conference "Information and innovative technologies in science and education" (with international participation), October 28 - 29, 2020. Taganrog

POPESCU D.-L., LUNGU E., NASTAS N. Types, characteristics and current trends of the recreation phenomenon by means of wushu martial art.

- Congres științific internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, Ediția a V-a, Chișinău, USEFS, 11-12 septembrie 2020

BUDEVICI-PUIU L. Principiul autonomiei în organizarea sportive

NASTAS N. The role of modern language in the development of performances in the field of physical culture

BUDEVICI-PUIU A., LUNGU E. Fapte de corupție în sport.

LUNGU E., RÎȘNEAC B. Importanța stagiilor de practică în formarea competențelor profesionale ale viitorilor specialiști în domeniul turismului.

- Conferință științifică cu participare internațională „Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport”, Chișinău, USEFS, 5 noiembrie, 2020

BUDEVICI-PUIU L. Violența sexuală și maltratarea minorilor în context sportiv.

NASTAS N., LUNGU E. Combaterea fenomenului de corupție în sportul internațional.

BUDEVICI-PUIU A., DINA N.A. Prevenirea activităților deviante juvenile prin mijloace de educație fizică.

AMELICICHIN E., TRIBOI V. Prevenirea și combaterea violenței și intoleranței în sport.

- Conferința științifico-practică „Personalitate și sport: teorie, metodologie, practică”, Ediția a 5-a. 5 octombrie 2020, Chișinău

BUDEVICI-PUIU A., ARMANOV S. Managerii în domeniul culturii fizice și sportului din Moldova în condițiile moderne de piață.

4. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

-

5. Materializarea rezultatelor obținute

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului:

- Tematica abordată în cadrul proiectului s-a reflectat și în cercetările studenților USEFS (Ciclul I-II):

- Ciobanu Veronica, facultatea Pedagogie, specialitatea Managementul Culturii Fizice, „Managementul performant al organizațiilor sportive prin modelare managerială” conducător științific, Budevici – Puiu Liliana conf. univ.,dr.;

- Mantaluța Sergiu, cu tema „Fundamente ale procesului managerial în structurile sportive” conducător științific, Budevici – Puiu Anatolie, prof. univ.,dr.;

- Lupașcu Maria, cu tema „Managementul calității și al riscului în cadrul organizațiilor sportive” conducător științific, Budevici – Puiu Anatolie, prof. univ.,dr.;

- Mereuța Nicolae, cu tema „Managementul culturii fizice și sportului în Republica Moldova” conducător științific, Budevici – Puiu Anatolie, conf. univ.,dr.

- Cursul universitar „Managementul proiectelor” cu utilizarea acestuia de către doctoranzii USEFS (27 de doctoranzi evaluați în sesiunea octombrie 2020), constituind un suport la elaborarea unor proiecte de cercetare.

- Ghidul metodologic de drept sportiv – constituind suport pentru studenții Ciclul I (programul de studii Organizarea și dirijarea sportului) și Ciclul II (Educație, management și marketing în sport) la disciplina de studiu - Drept sportiv.

- Rezultatele științifice implementate în teze de doctorat (Perfecționarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice din domeniu prin predarea bazată pe investigații științifice, drd.Vechiu Cosmin) și postdoctorat („Teoria și praxiologia pregătirii manageriale-legislativ-sportive a specialiștilor din domeniu în societatea cunoașterii“ cu cifrul nr. 20.00208.1908.08, postdoctorand Budevici-Puiu Liliana).

6. Dificultățile în realizarea proiectului

Dificultăți în realizarea proiectului au fost legate de:

- mobilizarea tuturor instrumentelor și a resurselor alocate pentru a oferi asistență în vederea realizării integrale a rezultatelor științifice planificate;
- modificările parvenite în finanțare care au impus o replanificare a activităților;
- posibilități limitate de deplasare a membrilor echipei de cercetare în centre universitare de peste hotare.

Pentru soluționarea dificultăților se propun următoarele soluții:

- continuarea finanțării proiectului, fapt care ar permite obținerea unor rezultate științifice suplimentare pentru a eficientiza cercetările științifice în domeniu;
- extinderea ariei cercetărilor prin implicarea mai multor federații de profil, cluburi și școli sportive în procesul de cercetări științifice desfășurate de colaboratorii universității.
- intensificarea procesului editorial prin publicarea unui număr mai mare de materiale științifice bazate pe rezultatele investigațiilor realizate în cadrul proiectelor (cărți, monografii etc.).
- intensificarea relațiilor de colaborare dintre USEFS și alte instituții de profil din străinătate prin asigurarea posibilităților de deplasare a tinerilor cercetători în centre universitare de peste hotare.

7. Concluzii

În perioada de raportare (2020) s-au efectuat cercetări în cadrul proiectul *Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției instituționale* cu o echipă formată din 7 cadre științifico-didactice (cercetători) dintre care 4 doctori în științe pedagogice. Toate lucrările planificate pentru perioada de referință au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivel satisfăcător.

Finanțarea cercetărilor științifice s-au efectuat din bugetul de stat prin intermediul ANCD și parțial din mijloace speciale. Alocațiile financiare în perioada anului 2020 au constituit **358,3 mii lei**.

Rezultatele cercetărilor efectuate s-au concretizat în următoarele: **1 monografie** în țară (Buna guvernare în sport); **3 cursuri universitare** (Managementul proiectelor, Managementul aplicat în știința sportului și educației fizice; Istoria turismului sportiv), **1 ghid metodologic de drept sportiv** și **1 crestomație** (Eradicarea corupției și a dopajului în sport). De asemenea, au fost publicate **16 articole științifice** și **9 rezumate în culegeri științifice**.

A fost organizată **1 manifestare științifică**: “Autonomia, integritatea, combaterea dopajului și a corupției în sport” și o masă rotundă în cadrul Laboratorului științific al catedrei de specialitate – Managementul Culturii Fizice unde au fost prezentate și aprobate rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului cu genericul *Importanța cercetării științifice în formarea specialiștilor din domeniu*.

8. Rezultatele obținute în anul 2021

Activitatea de cercetare - inovare în cadrul proiectului „Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției” cu cifrul nr. 20.80009.0807.40. s-a planificat și realizat integral în această etapă anuală. În cadrul cercetării a fost studiată și prezentată *Istoria managementului sportiv în Moldova* (Veaceslav Manolachi, Anotie Budevici-Puiu). Astfel, s-a stabilit, că astăzi, managementul sportiv are mai multe domenii de reflecție științifică: „administrație sportivă”, „turism sportiv”, „industria articolelor sportive”, „manager sportiv”, „manager din economia sportului” etc. Fiecare formațiune socială definită istoric formează formele corespunzătoare de management al proceselor socio-economice. Managementul s-a dezvoltat în Occident, iar cel sportiv este unul dintre domeniile sale. Managementul sportiv ca știință complexă a luat contur în practica națională abia în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. Acest lucru se datorează mai multor motive istorice, ideologice și politice, precum și drumului unic prin care a trecut țara noastră în secolul al XX-lea. Managementul industriei sportive este o zonă relativ tânără a intereselor științifice ale cercetătorilor din țară și străinătate. Condițiile prealabile pentru apariția managementului industriei sportive sunt asociate cu necesitatea obiectivă de a se optimiza deciziile manageriale, economice și financiare în domeniul culturii fizice și al sportului. Subiectul istoriei dezvoltării managementului sportiv în Republica Moldova este relevant în acest moment. Pentru a înțelege mai bine cerințele pentru formarea managementului sportiv în Moldova, a fost important să abordăm o nouă problemă, procedând la o analiză amplă a industriei sportive. În acest context, a fost planificată și elaborată *monografia “Industria sportivă și autonomia sportului”* (Liliana Budevici-Puiu, Anotie Budevici-Puiu). Prin acest demers științific, putem reflecta faptul că, potrivit obiectivelor strategice ale domeniului culturii fizice și a sportului în Republica Moldova pentru perioada viitoare până în 2025, dezvoltarea sferei sportive, constituie una dintre direcțiile prioritare ale politicii de stat. Astfel, industria sportivă devine o parte importantă și integrantă a economiei sectoriale a Republicii Moldova. Mai mult, cultura fizică și sportul se regăsește tot mai mult în toate sferele vieții sociale a oamenilor, asigurând o varietate de conexiuni cu statul și formând o zonă specifică pentru afaceri. Activitatea fizică și sportul devin subiectul managementului industriei sportive, care, pe de o parte, oferă locuri de muncă pentru mai multe categorii de resurse umane, și pe de altă parte, această sferă de activitate contribuie la completarea bugetului național prin intermediul antreprenoriatului și afacerilor sportive, generând acumulări de venituri fiscale, ce vor permite statului să soluționeze problemele sociale ale populației. Prin urmare, managementul industriei sportive include un set de metode publice, inclusive managementul programat, de marketing, economic, financiar, de proiect, de proces, motivațional, fiind completat și de alte instrumente de conducere. Prin intermediul acestor metode de dirijare se va asigura un proces eficient de furnizare a sportului, o îmbunătățire continuă a sănătății populației și calității vieții prin sport și divertisment (inclusiv și alte servicii de gen). Domeniul de activitate al managerului industriei sportive se realizează în instituții de diferite tipuri: instituții municipale, agenții guvernamentale, diverse organizații de sporturi pentru amatori și profesioniști (cluburi, școli sportive, federații), companii pentru producția și vânzarea de articole sportive. Astfel, managementul industriei sportive constituie o sferă independentă de activitate desfășurată profesional care vizează atingerea obiectivelor planificate în condițiile socio-economice moderne prin utilizarea rațională a tuturor tipurilor de resurse, cu

utilizarea și respectarea principiilor, funcțiilor și a metodelor adecvate pentru asigurarea mecanismului de dirijare economică și eficientă.

De asemenea, putem face precizarea că perioada modernă de dezvoltare a industriei sportive se caracterizează prin diminuarea gestio ulturii fizice și a sportului, prin dezvoltarea intensivă a antreprenoriatului sportiv, a agenților economici comerciali și de recreere din domeniul sportului. Monografia „Industria sportivă și autonomia sportului” reflectă o abordare științifico-metodologică a acestei problematici, insuficient dezbătută și care corespunde prevederilor conceptuale moderne ale teoriei și practicii managementului domeniului de referință. În conformitate cu abordarea bazată pe competențe pentru formarea studenților de la facultățile de educație fizică, monografia include unități de învățare și pentru lucrul individual al acestora sub formă de cazuri concrete, care extind spațiul lor de autoformare în procesul de învățare.

O altă problemă abordată în cercetare a constituit-o **autonomia și specificitatea sportului în context național și european**, care s-a materializat în elaborarea unui articol științific în vederea publicării și participării la 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (Veaceslav Manolachi, Liliana Budevici-Puiu). Articolul abordează problematica autonomiei și specificului activităților sportive, a regulilor și structurilor de gen din prisma încadrării lor în sfera unor principii importante de drept național și comunitar. Totodată, independența sportului și a organizațiilor sportive trebuie să fie sprijinite și protejate, iar autonomia lor să le asigure coeziunea și democrația participativă în plan competițional. În legislațiile naționale și internaționale autonomia sportului este tratată diferit. În acest context, formarea dreptului sportiv, ca o nouă ramură de drept, va contribui la profesionalizarea sportului, la asigurarea protecției drepturilor subiecților activităților sportive, a sportului împotriva abuzului, precum și la protecția împotriva corupției și manipulării rezultatelor competițiilor pe diferite probe de sport. Consiliul Europei este interesat de dezvoltarea sportului și de reglementarea acestuia împreună cu statele membre, fapt reflectat prin Recomandările aprobate și implementate în practică, cu privire la principiile bunei guvernări în sport, a recunoașterii autonomiei sportului, a promovării onestității în gestionarea valorilor de bază ale sportului (specificitatea activităților sportive democratice, etice, eficiente și responsabile). Cadrul legislativ rămâne una dintre cele mai acute probleme în acest domeniu, întrucât unele state dispun de o legislație extinsă (inclusiv codificată) și de reglementări pentru autonomia sportului, dar majoritatea lor sunt limitate la declarații de politică și la planuri de dezvoltare a sportului.

Dintre obiectivele planificate în cadrul proiectului este și organizarea și desfășurarea **Simpozionului Științific cu genericul “Practici naționale și internaționale cu privire la reglementarea culturii fizice”**. Lucrările simpozionului se vor desfășura online în data de 30 Noiembrie 2021.

Totodată, ca rezultat important în cadrul proiectului îl constituie și **Modelul praxiologic al Concepției integrate a sportului în Republica Moldova** materializat în elaborarea articolului științific cu același generic, urmând a fi diseminat și valorificat la 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (Liliana Budevici-Puiu, Anatolie Budevici-Puiu). Articolul oferă o descriere a Concepției integrate a sportului în Republica Moldova, centrate pe elemente de buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției. Entitățile sportive naționale sunt responsabile pentru asigurarea bunei guvernări și a integrității în vederea consolidării încrederii cetățenilor în valoarea pozitivă a sportului. Mai mult decât atât, buna guvernare în sportul național este necesară pentru autonomia și autoreglementarea organizațiilor sportive. În acest context, aceasta

trebuie să asigure respectarea și reglementarea adecvată a domeniului prin intermediul principiilor gestionării eficiente, transparente, etice și democratice, diplomației sportive, fair-play-ului, prin guvernare participativă, prin procese și structuri cu participarea părților interesate (Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2017 referitoare la o abordare integrată a politicii în domeniul sportului: bună guvernare, accesibilitate și integritate ([2016/2143\(INI\)](#)). Buna guvernare este indispensabilă pentru a face față provocărilor privind sportul și cadrul juridic al Uniunii Europene. Dopajul și corupția în sport, inclusiv și în cadrul organizațiilor sportive la nivel european și internațional au creat o imagine inadecvată sportului. Respectarea și protecția drepturilor omului, cu prioritate a minorilor reprezintă priorități naționale ale statului de drept. Modelul praxiologic al *Concepției integrate a sportului la nivel național* poate contribui la ajustarea cadrului legal național ce reglementează domeniul de referință în conformitate cu cel European și la completarea platformei legislative electronice.

Elaborarea și publicarea *dicționarului bilingv (română-engleză) de "Management și drept sportiv"* (Liliana Budevici-Puiu; Anatolie Budevici-Puiu; Natalia Nastas; Ecaterina Lungu) constituie, de asemenea, un rezultat relevant al proiectului.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul de referință în cadrul proiectului

20.80009.0807.40 "Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției"

- Monografie

BUDEVICI-PIIU L., BUDEVICI-PIIU A. Industria sportivă și autonomia sportului (în curs de publicare)

Articole în reviste științifice

- în alte reviste din străinătate recunoscute

AMELICICHIN E., CALUGHER V. The necessity of using research in direct marketing of the higher education institution. In: Bulletin of the Transilvania University of Brașov Series IX: Sciences of Human Kinetics • Vol. 14(63) No. 1 – 2021, p. 197-202.

<https://doi.org/10.31926/but.shk.2021.14.63.1.25>

- în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B

BUDEVICI-PIIU L. Dezvoltarea sporturilor olimpice în contextul comercializării și profesionalizării acestora = The Olympic sports development in the context of marketing and their professionalization. În: Știința culturii fizice, nr. 37/1, 2021, p. 7-16. ISSN 1857-4114, e-ISSN 2537-6438 <https://doi.org/10.52449/1857-4114.2021.37-1.01>

Articole în materiale ale conferințelor științifice

- în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

CIREȘ V., AMELICICHIN E. Professional training of sports students and the importance of the managerial internship. In: Proceeding of the 2nd International Scientific and Practical Conference "International Scientific discussion: problems, tasks and prospects". Brighton, Great Britain, 21-22.06.2021, p. 22-24. ISBN 978-0-86189-342-3

AMELICICHIN E. Violence in sport: prevention and fighting. In: Proceeding of the 9th International Scientific and Practical Conference "Scientific Research in XXI Century", Ottawa, Canada, 18-19.06.2021, p.95-101. ISBN 978-0-458-20903-3

BUDEVICI-PIIU, L. The professional training conception of the specialist in the field of physical culture. Working Papers of the World LUMEN Congress 2021. Iasi, Romania | May 26-30th 2021, p. 83.

TRIBOI. V. Current Issues of the Motivation Concept in the Instructive-Educational Process with Minor – Pupils The professional training conception of the specialist in the field of physical culture. Working Papers of the World LUMEN Congress 2021. Iasi, Romania | May 26-30th 2021, p. 452.

BUDEVICI-PIIU, L., MANOLACHI, V. Autonomia și specificitatea sportului în context național și european. In: 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (în curs de publicare)

BUDEVICI – PIIU, L., BUDEVICI – PIIU, A. Modelul praxiologic al Concepției integrate a sportului în Republica Moldova. In: 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (în curs de publicare)

NASTAS N. Corruption and sport: a game yet to win. In: 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (în curs de publicare)

LUNGU E. Sports corruption in our society: an analysis of people's cognition. In: 16th LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste (în curs de publicare)

- în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

BUDEVICI-PIIU L. Principiul autonomiei în organizarea sportive. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 89-96. ISBN 978-9975-131-98-8

BUDEVICI-PIIU A., LUNGU E. Fapte de corupție în sport. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 80-88. ISBN 978-9975-131-98-8

DERVICI A., BUDEVICI-PIIU A. Istoria utilizării tehnologiilor informaționale și a comunicațiilor în sport. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 204-211. ISBN 978-9975-131-98-8

LUNGU E., RÎȘNEAC B. Importanța stagiilor de practică în formarea competențelor profesionale ale viitorilor specialiști în domeniul turismului. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 310-316. ISBN 978-9975-131-98-8

STRATULAT S., BUDEVICI-PIIU A., DORGAN V. Istoria dezvoltării fitnessului ca formă de activitate motrice a populației. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 402-410. ISBN 978-9975-131-98-8

URSU I.A., TRIBOI V. Rolul educației fizice pentru recuperarea și integrarea copiilor cu cerințe de educație specială în învățământul de masă. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 444-452. ISBN 978-9975-131-98-8

NASTAS N. The role of modern language in the development of performances in the field of physical culture. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional (10-12 septembrie 2020). Chișinău: USEFS, 2021, p. 621-628. ISBN 978-9975-131-98-8

NASTAS N., FILIPOV V. Utilizarea metodologiei de formare și evaluarea educației fizice atitudinale în scopul perfecțiunii fizice și sporirea gradului capacității de muncă fizică și intelectuală. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Materialele Congresului Științific Internațional. Chișinău: USEFS, 2021, p. 102-108. ISBN 978-9975-131-99-5

BUDEVICI-PIUIU L. Versatilitatea activității managerului sportiv reflectată în standardul profesional. În: Materialele Conferinței Internaționale „Interdisciplinaritate și cooperare în cercetarea transfrontalieră” 2-4 decembrie 2021, Chișinău, Republica Moldova (în curs de publicare)

NASTAS N., LUNGU E. The necessity of managerial consultancy in sports activity. În: Materialele Conferinței Internaționale „Interdisciplinaritate și cooperare în cercetarea transfrontalieră” 2-4 decembrie 2021, Chișinău, Republica Moldova (în curs de publicare)

Lucrări științifico-metodice și didactice

MANOLACHI V., BUDEVICI-PIUIU L. Fundamente teoretice ale statului și dreptului. Note de curs. Chișinău: USEFS, 2021. 214 p. ISBN 978-9975-131-93-3

BUDEVICI-PIUIU A., BULAI V., STRATULAT S. Managementul organizațiilor de educație fizică și sport. Chișinău: S.n., 2021 (Tipogr. ”Valinex”). 244 p. ISBN 978-9975-68-423-1 (vezi Anexa)

BUDEVICI-PIUIU A., MANOLACHI V. Istoria managementului inclusiv în Republica Moldova. Curs universitar. Chișinău: S.n., 2021 (Valinex SRL). 272 p. ISBN 978-9975-68-436-1 (vezi Anexa)

BUDEVICI-PIUIU, L., POPA, G. Antreprenoriat în sport. Curs universitar. Chișinău: Ed. Valinex, 2021, 205 p. ISBN 978-9975-68-435-4. (vezi Anexa)

BUDEVICI-PIUIU L., BUDEVICI-PIUIU A., NASTAS N., LUNGU E. Dicționar bilingv de management și drept inclusiv (în curs de publicare)

17. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Din analiza literaturii de specialitate rezultă că principalul scop al evaluării impactului științific, social și economic urmărește să dovedească că cercetarea abordată aduce beneficii întregii societăți și specialiștilor practicieni din domeniul culturii fizice și sportului, precum și faptul, că relevanța rezultatelor obținute care depășesc nivelul strict al dezvoltării cunoașterii științifice din această sferă, permit grupului țintă (studenți, manageri sportivi, antrenori, cadre didactice, alte categorii de resurse umane interesate) să-și stabilească direcții strategice de dezvoltare/ perfecționare. În lucrările elaborate în cadrul proiectului, monitorizarea și evaluarea impactului socio-economic al noii concepții de formare și dezvoltare a specialistului din domeniu, justifică pe deplin, că activitățile desfășurate în cadrul proiectului sunt inclusive esențiale ale unui nclusi de cercetare științifică inclusive, materializate sub forma:

- creșterii numărului de personal de înaltă calificare din domeniul culturii fizice și sportului prin programe de postdoctorat;

- creșterii numărului de publicații și articole științifice destinate pentru a contribui la satisfacerea nevoilor științifice inclusive identificate la grupul țintă;

- furnizării de informații tuturor persoanelor interesate;

- extinderii colaborării instituției inclusive de profil cu autoritățile publice, cu organizațiile sportive, cu specialiștii din domeniu și cu sportivii de performanță;

- consolidării capacității științifice în țară și asigurarea, că știința din domeniul culturii fizice și sportului răspunde nevoilor emergente;

- îmbunătățirii bazei științifice a sferei culturii fizice și sportului;
- perfecționării pregătirii profesionale (manageriale și legislative) a specialiștilor din domeniu.

17. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului a constat din:

- colecții, arhive sau date/ baze științifice naționale și internaționale cu referire la problematica abordată
- sisteme informatice și inclusiv electronice accesate cu ocazia schimbului de idei și a preluării modelelor de bune practice în domeniu (de la Universitatea “Al.I.Cuza” Iași; Universitatea “Dunărea de Jos” Galați; Universitatea din București etc.);
- orice altă infrastructură de cercetare și inovare de natură unică, deschisă utilizatorilor externi, accesată de pe internet.

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

Inițiativele de cercetare din cadrul proiectului s-au soldat și cu activități de promovare, cooperare, învățare reciprocă și schimb de experiență la nivel inclusiv. Inițiativa a oferit posibilitatea organizațiilor sportive din Republica Moldova, specialiștilor din domeniu, sportivilor de performanță și cadrelor didactice (în special celor care au participat la programe de formare inclusiv din cadrul USEFS) să colaboreze inclusive e în vederea realizării demersului științific, împărtășind și confruntând idei, inclusiv sau metode de lucru, producând astfel rezultate tangibile.

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

Activitățile de colaborare la nivel internațional s-au concretizat în principal în rezultate tangibile sub forma unor articole științifice prezentate în cadrul Conferințelor Internaționale din România, precum și prin realizarea unui schimb de experiență lansat la invitația (se anexează) Universității “Al.I.Cuza” din Iași în vederea participării la realizarea unor cercetări commune, având ca problematică de bază “Modele de bune practice în domeniul pregătirii managerial – legislative – sportive” a viitorilor inclusive din domeniu. De asemenea, au fost realizate discuții în cadrul unor reuniuni online organizate în acest sens.

11. Dificultățile în realizarea proiectului

Dificultăți în realizarea proiectului au fost legate de:

- mobilizarea tuturor instrumentelor și a resurselor alocate pentru a oferi asistență în vederea realizării integrale a rezultatelor științifice planificate;
- modificările parvenite în finanțare care au impus o replanificare a activităților;
- posibilități limitate de deplasare în centre universitare de peste hotare;
- imposibilitatea organizării unor activități suplimentare cu referire la problematica cercetării pentru a suplimenta interviurile cu diferite categorii de respondenți (datorită situației pandemice din țară).

12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor, reflectate în p. 6)

- International Scientific Conference "Youth in the Perspective of the Olympic Movement", March 19-20, Brasov, 2021, ONLINE

CALUGHER V., AMELICICHIN E. Intercultural competence – a need for contemporary teacher.

- Working Papers of the World LUMEN Congress 2021. Iasi, Romania | May 26-30th 2021

BUDEVICI-PIIU, L. The professional training conception of the specialist in the field of physical culture, ONLINE

TRIBOI, V. Current Issues of the Motivation Concept in the Instructive-Educational Process with Minor – Pupils The professional training conception of the specialist in the field of physical culture, ONLINE

- International Congress of Physical Education, Sports and Kinetotherapy, 10th Edition, Bucharest 11-13 June 2020, ONLINE

LUNGU E., NASTAS N. The principle of doping in sport and the consequences of its use.

BUDEVICI-PIIU L. The professional training conception of the specialists in the field of physical culture.

- Congresului Științific Internațional. Chișinău: USEFS, 2021, p. 102-108. ISBN 978-9975-131-99-5

NASTAS N. The role of modern language in the development of performances in the field of physical culture.

NASTAS N., FILIPOV V. Utilizarea metodologiei de formare și evaluarea educației fizice atitudinale în scopul perfecțiunii fizice și sporirea gradului capacității de muncă fizică și intelectuală.

- LUMEN International Online Scientific Conference | Communicative Action & Transdisciplinarity in the Ethical Society | LUMEN CATES 2021 | November 26th, 2021 | Bucharest & Targoviste

BUDEVICI-PIIU, L., BUDEVICI – PUIU, A. Modelul praxiologic al Concepției integrate a sportului în Republica Moldova (în curs de participare).

BUDEVICI-PIIU, L., MANOLACHI, V. Autonomia și specificitatea sportului în context național și european (în curs de participare).

NASTAS N. Corruption and sport: a game yet to win (în curs de participare).

LUNGU E. Sports corruption in our society: an analysis of people's cognition (în curs de participare).

- Conferinței Internaționale „Interdisciplinaritate și cooperare în cercetarea transfrontalieră” 2-4 decembrie 2021, Chișinău

BUDEVICI-PIIU, L. Versatilitatea activității managerului sportiv reflectată în standardul profesional (în curs de participare).

NASTAS N., LUNGU E. The necessity of managerial consultancy in sports activity. În: Materialele Conferinței Internaționale „Interdisciplinaritate și cooperare în cercetarea transfrontalieră” 2-4 decembrie 2021, Chișinău, Republica Moldova (în curs de participare)

17. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2021

- Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale (Opțional)

BUDEVICI-PIIU L. Revista teoretico-științifică "Știința culturii fizice" – redactor-șef adjunct

https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

BUDEVICI-PIIU A. Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – membru al comitetului științific https://scf.usefs.md/comitetul_stiintific.php

NASTAS N. Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – redactor https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

LUNGU E. Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – secretar responsabil https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect

În perioada de raportare (2021) s-au efectuat cercetări în cadrul proiectului *Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției instituționale* cu o echipă formată din 7 cadre științifico-didactice (cercetători) dintre care 4 doctori în științe pedagogice. Toate lucrările planificate pentru perioada de referință au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivel satisfăcător.

Finanțarea cercetărilor științifice s-au efectuat din bugetul de stat prin intermediul ANCD și parțial din mijloace speciale. Alocațiile financiare în perioada anului 2021 au constituit **358,3 mii lei**.

Rezultatele cercetărilor efectuate s-au concretizat în următoarele: **1 monografie** în țară (Industria sportivă și autonomia sportului); **4 cursuri universitare** (Fundamente teoretice ale statului și dreptului; Antreprenariat în sport; Managementul organizațiilor de educație fizică și sport; Istoria managementului sportiv în Republica Moldova), **1 dicționar** bilingv de management și drept sportiv. De asemenea, au fost publicate **14 articole științifice și 6 rezumate în culegeri științifice**.

A fost organizat **1 manifestare științifică: Simpozionului Științific cu genericul “Practici naționale și internaționale cu privire la reglementarea culturii fizice”** în cadrul Laboratorului științific al catedrei de specialitate – Managementul Culturii Fizice unde au fost prezentate și aprobate rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului cu genericul *Importanța cercetării științifice în formarea specialiștilor din domeniu*.

During the reporting period (2021), researches were carried out within the project “The integrated concept of national sport: good governance, protection of minors, combating doping and institutional corruption” with a team of 7 scientific-teaching staff (researchers), including 4 PhD in pedagogical sciences. All the works planned for the reference period were completed in the expected volume, terms and at a satisfactory level.

The financing of scientific research was carried out from the state budget through ANCD and partly from special means. The financial allocations during 2021 amounted to 358.3 thousand lei.

The results of the researches were materialized in the following: 1 monograph in the country (Sports industry and sports autonomy); 4 university courses (Theoretical Foundations of State and Law; Entrepreneurship in Sports; Management of Physical Education and Sports Organizations; History of Sports Management in the Republic of Moldova), 1 bilingual dictionary of management and sports law. Also, 14 scientific articles and 6 abstracts in scientific collections were published.

A scientific event was organized: Scientific Symposium entitled “National and international practices on the regulation of physical culture” in the Scientific Laboratory

of the specialized department – Management of Physical Culture, where were presented and approved the scientific results obtained in the project with the generic Importance of scientific research in the training of the specialists in the field.

19. Recomandări, propuneri

- Extinderea colaborării mediul științific cu autoritățile publice și cu organizațiile sportive în ceea ce privește problematica abordată în cercetare.
- Adoptarea și actualizarea cadrului legal inclusiv cu privire protejarea minorilor în cadrul competițiilor sportive, inclusive și a mecanismului său de implementare.
- Recunoașterea independenței federațiilor sportive naționale și respectarea autonomiei lor normative.

10. Rezultatele obținute în anul 2022

Activitatea de cercetare - inovare în cadrul proiectului „Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției” cu cifrul nr. 20.80009.0807.40 s-a planificat și realizat integral în această etapă anuală. Cu referire la *Analiza cadrului legal privind protecția minorilor și de contracarare a traficului ilicit al acestora, al prevenirii încălcărilor drepturilor copiilor și tinerilor prin desfășurarea unor programe sportive*, menționăm că au fost efectuate cercetări în acest sens și care s-au finalizat cu publicarea a două studii analitice: “Analytical study on measures for the protection of minors during sports competitions”, autori Liliana Budevici-Puiu, Veaceslav Manolachi (articol ce va fi prezentat la Congresul Internațional “3rd World Lumen Congress on Multidimensional Education” în perioada 22-26 Noiembrie 2022, <https://youtu.be/aIw3Tn03ozU>), precum și studiul cu genericul “Protecția minorilor și combaterea violenței în timpul evenimentelor sportive” autori – Liliana Budevici-Puiu Berzoi Ruslan (vicepreședinte – Federația Moldovenească de Fotbal), articol ce se află în curs de publicare sub egida Editurii Valinex, Chișinău. Potrivit analizei efectuate în această direcție am stabilit că *măsurile de prevenire și protejare a minorilor în cadrul competițiilor sportive* se pot defini și conceptualiza prin fundamentarea și raportarea lor la un sistem de competențe profesionale de tip comunicativ și normativ, la o bază de modalități de receptarea a indicatorilor, semnelor ce pot atenționa/informa adulții despre existența unor fapte (abuz, violență, neglijare) deja consumate sau în faza de a se produce asupra minorilor, și care le-ar da posibilitatea de a acționa în consecință. Aceste măsuri pot lua forma unor *scenarii ameliorative pentru prevenire, protejare și oferire de suport*, a căror eficiență este certificată de: argumentarea lor științifică și practică din perspectiva competențelor comunicative și normative a profesorilor, antrenorilor, managerilor sportivi etc.; stabilirea cadrului metodologic și de referințe necesar receptării măsurilor la nivel instituțional și a aplicării lor după caz; fiabilitatea măsurilor aprobate și aplicate la nivel de organizație sportivă, a scenariilor didactice și de antrenament ameliorative pentru acțiuni de protecție, protejare și oferire de suport în această direcție. Politica de protecție a copiilor în sport trebuie să le garanteze dreptul de a practica sportul în condiții de securitate eficientă, liber de orice acte de violență (fizică, psihologică, sexuală sau neglijare). Domeniul de aplicare al acestei politici se reflectă asupra tuturor celor implicați în activități sportive, de la organizatori, profesori, antrenori, până la entitățile sportive și a celor afiliate lor, a căror misiune de bază trebuie să cuprindă și elemente de prevenire a violenței asupra copiilor. Managerii sportivi sunt responsabili pentru aprobarea/implementarea la nivelul entității sportive a unei culturi reprezentative a eticii profesionale corespunzătoare domeniului în care activează, precum și a măsurilor concrete de prevenire, protejare și oferire de suport minorilor, în calitate de beneficiari ai serviciilor sportive. Stimularea dezvoltării mecanismelor instituționale și procedurale în această direcție, de asigurare, control și prevenire trebuie să constituie priorități esențiale ale managerilor. Astfel, am realizat un șir de constatări la nivelul entităților sportive din țară (cluburi sportive, școli și federații sportive, licee cu profil sportiv) și din România și am obținut date cu referire la existența unor politici de prevenire, protecție și acordare de suport necesar minorilor în cadrul competițiilor sportive, respectiv peste 50% dintre cei chestionați au dat răspunsuri afirmative. Plecând de la această situație de fapt, putem afirma că se impune ca toate organizațiile care își propun prin obiectul lor de activitate să lucreze cu copii și tineri, ar fi de dorit să elaboreze și să implementeze la nivel instituțional, politica de protecție a acestora. Această prerogativă este necesară, întrucât ajută la crearea unui mediu sigur și pozitiv pentru

copii și reflectă faptul, că organizația își asumă în serios responsabilitatea de a proteja copiii. Dintre problematicile cheie ale *elaborării* acestei politici de către instituțiile sportive, le remarcăm pe următoarele: descrierea prejudiciului și stabilirea formelor sale în contextul faptelor de abuz, violență și neglijare asupra minorilor, participanți la activități sportive; angajamentul organizației sportive reflectat în acțiuni concrete ale acesteia pentru a asigura protejarea copiilor, participanți la competiții sportive; concretizarea drepturilor copiilor prin participarea lor la evenimentele sportive și aducerea lor cunoștință prin diferite mijloace de comunicare; precizarea egalității drepturilor pentru toți copiii implicați în aceste activități; politica trebuie să fie semnată și asumată de conducerea instituției sportive; ar fi de dorit ca toți angajații, voluntarii, persoanele implicate în aceste activități sportive să adere la prevederile politicii instituționale în domeniul de referință.

În ceea ce privește implementarea politicii de protecție a minorilor în timpul competițiilor sportive, de către entități, putem menționa faptul că majoritatea organizațiilor (peste 70%) dispun de proceduri specifice care stabilesc concret procesele necesare în această direcție, fiind determinate instrucțiunile de a acționa și proceda, pas cu pas în diferite situații. Procedurile descriu rolurile, responsabilitățile și canalele de comunicare, inclusiv și condițiile de funcționare eficientă a sistemului de receptare și gestionare a plângerilor sau întrebărilor parvenite de la copiii/părinți/tutori, astfel încât să se acorde suportul adecvat tuturor victimelor violenței, abuzului sau neglijării săvârșit din partea vreunei persoane, după caz. De asemenea, entitățile monitorizate și implicate în cercetare au elaborat și implementat proceduri, chiar pe sistemele deja existente, iar fiecare adult a putut să înțeleagă rolul său în protecția și protejarea minorilor, în raport cu sistemele și legislația națională în vigoare. Mai mult, pentru ca protecția să fie eficientă, procedurile implementate trebuie să inspire încredere copiilor. În acest context, putem remarca faptul că, procedurile de sistem contribuie la respectarea măsurilor formulate și implementate la nivel instituțional și să fie respectat cadrul legal în vigoare referitor la problematica abordată în cercetare. Un alt aspect important ce trebuie monitorizat de organizațiile sportive îl constituie și minimizarea riscurilor pentru copii ce pot apărea în cazul desfășurării activităților sportive în medii mai puțin sigure pentru aceștia sau în cazurile când li se solicită să participe la activități inadecvate pentru vârsta lor (de exemplu pregătirea excesivă și respectarea unor cerințe nerealiste). Aceste riscuri pot fi minimize prin: utilizarea măsurilor de protecție, a mijloacelor de transport adecvate și conduse de personal calificat (cu experiență), prin folosirea unităților de cazare și spații corespunzătoare, ce le pot asigura condițiile pentru participarea la competițiile sportive și care nu le pot periclita viața, sănătatea, personalitatea sau stima de sine. În consecință, organizațiile sportive trebuie să identifice riscurile la care sunt expuși minorii, să le evalueze și să ofere oportunități de formare personalului și voluntarilor în scopul recunoașterii riscurilor suplimentare cu care se pot confrunta unii copii din cauza rasei, sexului, vârstei, religiei și dizabilității. Regulile de conduită care stabilesc standarde acceptabile de comportament în vederea minimizării riscurilor pentru minori, încurajează practicile pozitive existente și pot genera altele, mai sustenabile. Mai mult decât atât, în cadrul competițiilor și probelor sportive pentru minori, trebuie să prevaleze fair play-ul, toleranța și să existe o atmosferă sigură, de susținere și încurajare a acestora, iar standardele de conduită să stabilească un model acceptabil pentru toți participanții.

În ceea ce privește îndeplinirea obiectivului de proiect cu privire la cercetarea și analiza fenomenelor de dopaj și corupție în sport, putem menționa că instituțiile responsabile la nivel național în speță, Agenția Națională Antidoping în colaborare cu diferite entități sportive, sportivi și instituții academice a realizat variate acțiuni de eradicare a fenomenului de dopaj

materializate în: organizarea seminarelor informative al căror program de instruire a avut în conținutul dezbaterilor, subiecte după cum urmează: date și repere din ghidul sportivului AMAD (Agenția Mondială Antidoping); Codul antidoping; Lista substanțelor și metodelor interzise; localizarea sportivului; testarea sau Controlul Doping; etapele Controlului Doping; sancțiunile pentru încălcarea reglementărilor antidoping. În acest context, evidențiem și armonizarea cadrului juridic național al Republicii Moldova în corespundere cu cerințele Codului Mondial Antidoping 2021 și Standardele Internaționale (elaborarea unui nou Proiect de lege privind prevenirea și combaterea dopajului în sport din punct de vedere a conformității cu rigorile internaționale). Guvernul a aprobat proiectul de lege care prevede revizuirea și îmbunătățirea mecanismului de funcționare a Agenției Naționale AntiDoping (ANAD), prin instituirea unor componente noi necesare în prevenirea și combaterea dopajului în sport la nivel național. Documentul urmărește și instituirea Comisiei de Apel în cadrul Cancelariei de Stat cu scopul de a examina și soluționa deciziile ANAD sau ale Comisiei de audiere. Acest lucru va permite ca dosarele sportivilor și ale personalului asistent al sportivilor, suspectați în încălcarea reglementărilor antidoping, să fie examinate și soluționate pentru prima dată în Republica Moldova. Inclusiv, este reglementat procesul prin care se va elimina, reduce sau îngheța perioada de suspendare a sportivilor. Acest proiect de lege vine să ajusteze cadrul normativ național în domeniul prevenirii și combaterii dopajului în sport la prevederile noului Cod Mondial Anti-Doping, intrat în vigoare anul trecut. Considerăm că schimbările sunt absolut necesare pentru pregătirea echipelor naționale pentru Campionatele Mondiale și Europene, Jocurile Europene Cracovia-Malopolska 2023 și Jocurile Olimpice de la Paris, din 2024. În cazul nealinierei legislației naționale anti-doping la standardele noului Cod, sportivii din țara noastră nu vor putea evolua la competițiile internaționale sub steagul Republicii Moldova. Cu ocazia Zilei Sportului Curat, au fost organizate de membrii proiectului și se vor organiza și pe viitor, acțiuni de educare, informare și prevenire a dopajului în sport, adresate îndeosebi tinerilor, cu precădere sportivi și practicanți ai sportului recreativ, precum și personalului din anturajul acestora. Scopul declarant al acestor acțiuni îl constituie acela de a avertiza cu privire la pericolele utilizării substanțelor interzise.

În ce privește eradicarea fenomenului de corupție în cadrul activităților sportive, putem relata faptul că Federația Moldovenească de Fotbal în scopul asigurării și monitorizării integrității persoanelor fizice și juridice implicate în sport a înființat Departamentul de integritate a cărei misiune de bază o constituie soluționarea cauzelor de manipulare a rezultatelor meciului, incident sau suspiciune, de ex. neraportarea intenționată a unei abordări de manipulare a meciului și nedenunțarea imediată. Departamentul Integritate este responsabil pentru protecția jocului în conformitate cu Regulamentul Departamentului de integritate și Codul disciplinar. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a Codului disciplinar orice persoană care cade sub incidența codului (jucător, antrenor, arbitru, oficial, etc) are obligația de a raporta imediat informația pe care o deține privitor la manipularea rezultatului unui meci, afectarea integrității unui meci, competiții sau pariuri aranjate. Totodată, orice persoană care deține informații privitor la manipularea rezultatului unui meci, afectarea integrității unui meci, competiții sau pariuri aranjate poate raporta sub protecția anonimatului Departamentului integritate (agenților de integritate) la e-mailul integritate@fmf.md. Important de precizat că, sesizările sunt confidențiale și sunt accesate doar de către agentul de integritate al FMF din cadrul Departamentului de Integritate. În acest context, ar fi de drept ca toate federațiile sportive din Moldova să reglementeze astfel de departament și care în colaborare cu certitudine vor contribui la eradicarea fenomenului de corupție per ansamblu.

În cadrul acestei etape au fost publicate 1 monografie cu titlul “*Diplomația în sport*”, autori- Liliana Budevici-Puiu și Anatolie Budevici-Puiu. Această monografie se concentrează pe interrelațiile dintre sportul internațional și diplomație. Eforturile noastre urmăresc să creeze o mai bună înțelegere a modului în care cele două subiecte sunt interconectate, pentru că atât sportul, cât și diplomația au capacitatea de a influența viața a milioane de oameni de pe întreaga planetă. Cercetarea care a fost întreprinsă pentru această lucrare a identificat, de asemenea, o problemă cheie pentru oamenii de știință și practicanții diplomației sportive în viitor. Există o variație uriașă a standardelor de diplomație sportivă așa cum a fost practică, existând și o divergență și mai mare, în măsura în care acest fenomen a reușit totuși, să atingă obiectivele declarate. Guvernele, federațiile sportive internaționale, organizațiile societății civile, firmele globale și regionale care sponsorizează competiții sportive, inclusiv și firmele internaționale de media ce difuzează sportul, pot învăța unele de la altele nu numai cum să facă ceea ce fac mai bine, ci și cum să se gândească la ceea ce fac dintr-o perspectivă mai critică și mai bine informată. În cel mai rău caz, crizele din sportul internațional pot submina dramatic credibilitatea publică a unui sport și, prin urmare, capacitatea acestuia de a reuni oamenii și de a media diferențele în sens diplomatic.

În cadrul proiectului, ca rezultat al acestuia se află în curs de publicare și cursul universitar „Psihologia managerială și de leadership”, autor Liliana Budevici-Puiu. Acest curs universitar vine să completeze paleta lucrărilor deja publicate și implementate în programele de formare inițială și continuă a managerilor sportivi.

11. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul de referință în cadrul proiectului

20.80009.0807.40 ”Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției”

- Monografie

BUDEVICI-PIIU, L., BUDEVICI-PIIU, A. Diplomația în sport (în curs de publicare)

Articole în reviste științifice

- în reviste WoS

BUDEVICI-PIIU, L., MANOLACHI, V. The Autonomy and Specificity of Sport in a National and European Context. In: Revista Românească pentru Educație Multidimensională, 2022, volume 14, issue 3, p. 457-465. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.3/619>

BUDEVICI-PIIU, L., MANOLACHI, V. Analytical study on measures for the protection of minors during sports competitions. In: Revista Românească pentru Educație Multidimensională, 2022 (în curs de publicare).

- în alte reviste din străinătate recunoscute

BUDEVICI-PIIU, L., BUDEVICI-PIIU, A. Versatility of the sports manager’s activity reflected in the professional standards. În: ACROSS Journal, Health, Sports and Physical Education, Vol 5, no 4, 2022, ISSN 2602-1463 <http://www.across-journal.com/index.php/across/article/view/89/82>

NASTAS, N., LUNGU, E. Management Consultancy in Sports Activity. In: ACROSS, vol. 5, no 4, 2022: Health, Sports and Physical Education, p. 42-45. ISSN 2602-1463

<http://www.across-journal.com/index.php/across/article/view/99/92>

TRBOI, V., NASTAS, N. Bio-psycho-motor aspects of Secondary School students. In: ACROSS, vol. 6, nr. 3, Physical Education and Sport, 2022, p. 48-53. ISSN 2602-1463

<http://www.across-journal.com/index.php/across/article/view/144/136>

POPESCU, D.-L., POLEVAIA-SECĂREANU, A., LUNGU, E. Peculiarities of adults` physical recreation through Wushu Martial Arts. In: ACROSS, vol. 6, nr. 3, Physical Education and Sport, 2022, p. 21-26. ISSN 2602-1463 <http://www.across-journal.com/index.php/across/article/view/140/132>

NASTAS, N., LUNGU, E. The Importance of Sports Management Consulting. In: Bulletin of the Transilvania University of Brasov, Series IX: Sciences of Human Kinetics, vol. 15(64), no 1, 2022, P. 115-122 ISSN 2344-2026 <https://doi.org/10.31926/but.shk.2022.15.64.1.13>

MILEACOVA, E., VAȘCENCO, M., LUNGU, E., DORGAN, V. Concept and efficiency of recreational and healthy swimming for children aged 3-4 years. In: Sport and Society: Interdisciplinarity Journal of physical Education and Sports, Volume 22, Issue 1, 2022. 6 p. p-ISSN 1582-2168, e-ISSN 2344-3693 <https://doi.org/10.36836/2022/1/04>

- în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B

BUDEVICI-PUIU, L., CICALA, A. Prevenirea și investigarea corupției în sport prin intermediul măsurilor speciale de investigații = Prevention and investigation of corruption in sport through special investigative measures. In: Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAIRM: științe juridice. 2022, nr. 15, pp. 140-151. ISSN 1857-0976. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6826911>

CICALA, A. Realizarea măsurii speciale de investigații ”Controlul transiterii sau primirii banilor, serviciilor ori altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite” în scopul investigării infracțiunilor de corupție în sport, potrivit legislației Republicii Moldova. În: Revista Universul Juridic, nr. 3, 2022, p. 149-158.

- în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

BUDEVICI-PUIU L., BERZOI R. Dimensiunea normativă a violenței manifestată în competițiile sportive. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional. Culegere de articole. (15-17 septembrie 2022). Chișinău: USEFS, 2022, p.17-26. ISBN 978-9975-68-460-6

COJOCARU V., NASTAS A. Protecția copiilor în sport. Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional. Culegere de articole. (15-17 septembrie 2022). Chișinău: USEFS, 2022, p.71-76. ISBN 978-9975-68-460-6

NASTAS N., FILIPOV V., LUNGU E. Managing sport for educational development. În: Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional. Culegere de articole. (15-17 septembrie 2022). Chișinău: USEFS, 2022, p.542-548. ISBN 978-9975-68-460-6

Lucrări științifico-metodice și didactice

GLAVAN, B., CICALA, A. Activitatea specială de investigații. Sisteme informaționale. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2022. 92 p. ISBN 978-9975-135-55-9

BUDEVICI-PUIU L. Psihologie managerială și de leadership. Curs universitar. (în curs de publicare)

Studiu cu privire la analiza cadrului legal privind protecția minorilor și de contracarare a

traficului ilicit al acestora (în curs de publicare Editura Valinex, Chisinau)

12. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

În cercetările efectuate și din lucrările elaborate în cadrul proiectului, monitorizarea și evaluarea impactului socio-economic al noii concepții de formare și dezvoltare a specialistului din domeniu, justifică pe deplin, că activitățile desfășurate în cadrul acestor activități sunt componente esențiale ale unui proces de cercetare științifică eficient, materializat sub forma:

- creșterii numărului de personal de înaltă calificare din domeniul culturii fizice și sportului prin programe de postdoctorat (susținerea publică în anul de referință a tezei de doctor habilitat și înaintarea acesteia la ANACEC în vederea confirmării titlului de doctor habilitat a dnei Liliana Budevici – Puiu);
- creșterii numărului de publicații și articole științifice destinate pentru a contribui la satisfacerea nevoilor științifice specifice identificate la grupul țintă;
- furnizării de informații tuturor persoanelor interesate;
- extinderii colaborării instituției academice de profil cu autoritățile publice, cu organizațiile sportive, cu specialiștii din domeniu și cu sportivii de performanță;
- consolidării capacității științifice în țară și asigurarea, că știința din domeniul culturii fizice și sportului răspunde nevoilor emergente;
- îmbunătățirii bazei științifice a sferei culturii fizice și sportului;
- perfecționării formării profesionale (manageriale și normative) a specialiștilor din domeniu

13. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului (obligatoriu)

- colecții, arhive sau date/ baze științifice naționale și internaționale cu referire la problematica abordată
- sisteme informatice și platforme electronice accesate cu ocazia schimbului de idei și a preluării modelelor de bune practice în domeniu (de la Universitatea “Al.I.Cuza” Iași; Universitatea “Dunărea de Jos” Galați; Universitatea din București etc.);
- orice altă infrastructură de cercetare și inovare de natură unică, deschisă utilizatorilor externi, accesată de pe internet.

14. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Inițiativele de cercetare din cadrul proiectului s-au soldat și cu activități de promovare, cooperare, învățare reciprocă și schimb de experiență la nivel național. Inițiativa a oferit posibilitatea organizațiilor sportive din Republica Moldova, specialiștilor din domeniu, sportivilor de performanță și cadrelor didactice (în special celor care au participat la programe de formare continuă din cadrul USEFS) să colaboreze constructiv în vederea realizării demersului științific, împărtășind și confruntând idei, practici sau metode de lucru, producând astfel rezultate tangibile.

15. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Activitățile de colaborare la nivel internațional s-au concretizat în principal în rezultate tangibile sub forma unor articole științifice prezentate în cadrul Conferințelor Internaționale din România, precum și prin realizarea unor schimburi de experiență la Universitatea “Al.I.Cuza”

din Iași, la Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați și Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava. De asemenea, au fost realizate discuții în cadrul unor reuniuni online organizate în acest sens.

16. Dificultățile în realizarea proiectului

- mobilizarea tuturor instrumentelor și a resurselor alocate pentru a oferi asistență în vederea realizării integrale a rezultatelor științifice planificate;
- resurse financiare insuficiente care au impus o replanificare a activităților și o minimizare a rezultatelor științifice publicate;
- posibilități limitate de deplasare în centre universitare de peste hotare;
- imposibilitatea organizării unor activități suplimentare cu referire la problematica cercetării pentru a suplimenta interviurile cu diferite categorii de respondenți (lipsa resurselor financiare);
- imposibilitatea de a promova rezultatele științifice ale proiectului în emisiuni televizate din lipsă de fonduri.

17. Diseminarea rezultatelor obținute **în proiect** în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor, reflectate în p. 6)

Lista forurilor la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul proiectului de stat (Opțional) se va prezenta separat (conform modelului) pentru:

- Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

BUDEVICI-PUIU, Liliana, dr. prof.univ.; **MANOLACHI, Veaceslav**, dr.hab. prof.univ.; 17 th LUMEN International Scientific Conference Rethinking Social Action. Core Values in Practice RSACVP2022 (online conference), Iași, România, 2-4 iunie 2022; The Managerial and Normative Dimension Within the Initial and Continuous Training Programs of the Specialists in the Field of Physical Culture

LUMEN 3rd World Lumen Congress on Multidimensional Education” în perioada 22-26 Noiembrie 2022, <https://youtu.be/aIw3Tn03ozU>

Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)

BUDEVICI-PUIU, Liliana, dr. prof.univ.; Interdisciplinaritate și Cooperare în Cercetarea Transfrontalieră: Conferința Internațională de Vară; Universitatea ”Dunărea de Jos” din Galați, România, 2-4 iunie 2022; Un algoritm praxiologic pentru îmbunătățirea eficienței profesionale și a performanței în organizațiile sportive (oral)

TRIBOI, Vasile, dr. prof.univ., **NASTAS, Natalia**, dr. lector univ.; Interdisciplinaritate și Cooperare în Cercetarea Transfrontalieră: Conferința Internațională de Vară; Universitatea ”Dunărea de Jos” din Galați, România, 2-4 iunie 2022; Aspecte bio-psiho-motrice ale elevilor din ciclul gimnazial (oral)

POPESCU, Darius-Liviu, drd., **POLEVAIA-SECĂREANU, Angela**, dr. conf.univ., **LUNGU, Ecaterina**, drd.; Interdisciplinaritate și Cooperare în Cercetarea Transfrontalieră: Conferința Internațională de Vară; Universitatea ”Dunărea de Jos” din Galați, România, 2-4 iunie 2022; Particularități ale recreerii adulților prin arte marțiale Wushu (oral)

BUDEVICI-PUIU, Liliana, dr. prof.univ.; Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional; Chișinău, USEFS, 15-17 septembrie 2022; Aspecte teoretico-practice privind

formarea managerială și juridical a specialiștilor din domeniul educației fizice și sport (prezentare în plen)

BUDEVICI-PUIU, Liliana, dr. prof.univ., BERZOI, Ruslan; Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional; Chișinău, USEFS, 15-17 septembrie 2022; Dimensiunea normativă a violenței manifestată în competițiile sportive (oral)

COJOCARU, Vladlen, dr. lector univ.; NASTAS, Adrian, dr. conf.univ.; Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional; Chișinău, USEFS, 15-17 septembrie 2022; Protecția copiilor în sport (oral)

NASTAS, Natalia, dr. conf. univ., FILIPOV, Valeriu, dr., **LUNGU, Ecaterina**, drd.; Sport. Olimpism. Sănătate: Congresul Științific Internațional; Chișinău, USEFS, 15-17 septembrie 2022; Managing sport for educational development (oral)

NASTAS, Natalia, dr. conf. univ., FILIPOV, Valeriu, dr., **LUNGU, Ecaterina**, drd.; Interdisciplinaritate și cooperare transfrontalieră: Conferința Internațională de Iarnă, 2-4 decembrie 2022; The portfolio – student cognitive competence assessment system (oral)

18. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute **în proiect** (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri). (Opțional)

Model: Nume, prenume; Distincția; Evenimentul (expoziție, concurs, târg ș.a.)

19. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute **în proiect** în mass-media (Opțional):

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Emisiunea / Subiectul abordat

➤ Articole de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Publicația / Titlul articolului

20. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2022 de membrii echipei proiectului (Opțional)

BUDEVICI-PUIU, Liliana, ”Teoria și praxiologia formării profesionale managerial – normative (inițiale și continue) a specialiștilor din domeniul culturii fizice” / Teză de postdoctorat, consultant științific: Manolachi Veaceslav

21. Materializarea rezultatelor obținute **în proiect** (Opțional)

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi produse, utilaje și servicii noi, documente ale autorităților publice aprobate etc.

22. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2022

➤ **BUDEVICI-PUIU Liliana** vicepreședinte al comitetului științific al Congresului științific Internațional „Sport, Olimpism. Sănătate”, ediția a VII – a 2022

➤ **BUDEVICI-PUIU Anatolie, membru** al comitetului științific al Congresului științific Internațional „Sport, Olimpism. Sănătate”, ediția a VII – a 2022

➤ Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale Session | Teaching, **BUDEVICI-PUIU Liliana**. 17 th Lumen International Scientific Conference, RSACVP, 2022, Iasi, Romania, 2-4 Iunie, Sectiunea Education & Sports - moderator

BUDEVICI-PUIU Liliana Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – redactor-șef

adjunct https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

BUDEVICI-PIIU Anatolie Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – membru al comitetului științific https://scf.usefs.md/comitetul_stiintific.php

NASTAS Natalia Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – redactor https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

LUNGU Ecaterina Revista teoretico-științifică ”Știința culturii fizice” – secretar responsabil https://scf.usefs.md/consiliul_editorial.php

LUNGU Ecaterina REd (Research and Education) Journal – recenzent

23. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect (obligatoriu).

În perioada de raportare (2022) s-au efectuat cercetări în cadrul proiectului *Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției instituționale* cu o echipă formată din 7 cadre științifico-didactice (cercetători) dintre care 4 doctori în științe pedagogice. Toate lucrările planificate pentru perioada de referință au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivel satisfăcător. Finanțarea cercetărilor științifice s-au efectuat din bugetul de stat prin intermediul ANCD și parțial din mijloace speciale. Alocațiile financiare în perioada anului 2022 au constituit **358,3 mii lei**. Rezultatele cercetărilor efectuate s-au concretizat în următoarele: **1 monografie** în țară (Diplomația în sport); **1 curs universitar** (Psihologie managerială și de leadership), **1 studiu analitic** cu privire la analiza cadrului legal privind protecția minorilor și de contracarare a traficului ilicit al acestora. De asemenea, au fost publicate **15 articole științifice** și **4 rezumate în culegeri științifice**. Cercetările efectuate la această etapă a proiectului demonstrează că rezultatele științifice dispun de următoarele caracteristici de bază: au fost selectate din arsenalul de termeni cunoscuți în literatura de specialitate; sunt specifice domeniului cercetare - dezvoltare – inovare, respectiv și domeniului culturii fizice și sportului; reprezintă un progres în procesul de cunoaștere.

During the reporting period (2022), researches were carried out within the project “The integrated concept of national sport: good governance, protection of minors, combating doping and institutional corruption” with a team of 7 scientific-teaching staff (researchers), including 4 PhD in pedagogical sciences. All the works planned for the reference period were completed in the expected volume, terms and at a satisfactory level.

The financing of scientific research was carried out from the state budget through ANCD and partly from special means. The financial allocations during 2022 amounted to 358.3 thousand lei. The results of the carried out research were materialized in the following: 1 monograph in the country (Diplomacy in sport); 1 university course (Managerial and leadership psychology), 1 analytical study regarding the analysis of the legal framework regarding the protection of minors and countering their illicit trafficking, also, 15 scientific articles and 4 abstracts were published in scientific collections. The research carried out at this stage of the project demonstrates that the scientific results have the following basic characteristics: they were selected from the arsenal of terms known in the specialized literature; they are specific to the field of research - development - innovation, respectively also to the field of physical culture and sport; represents a progress in the knowledge process.

Notă: Rezumatul va fi publicat în acces deschis pe pagina web oficială a ANCD și a AȘM, însoțite de avizul Biroului Secției de Științe a AȘM.

Rapoartele care nu vor conține rezumatele perfectate conform cerințelor nu vor fi audiate.

24. Recomandări, propuneri

- Extinderea colaborării mediul științific cu autoritățile publice și cu organizațiile sportive în ceea ce privește problematica abordată în cercetare.
- Adoptarea și actualizarea cadrului legal național cu privire protejarea minorilor în cadrul competițiilor sportive, inclusiv și a mecanismului său de implementare.
- Dezvoltarea colaborării sustenabile și organizarea de seminarii științifice în comun cu actorii comunității academice de profil, cu entitățile sportive naționale și cu autoritățile din domeniu în vederea stimulării și promovării atitudinii pozitive în ceea ce privește integritatea, evitarea dopajului și a corupției în sport (obiectiv ce va atins de membrii proiectului în anul următor).
- Ajustarea cadrului normativ național în domeniul prevenirii și combaterii dopajului în sport la prevederile noului Cod Mondial Anti-Doping.
- Implementarea politicii de protecție a minorilor în timpul competițiilor sportive, de către toate entitățile sportive din Republica Moldova
- Reglementarea Departamentelor de Integritate la nivelul tuturor organizațiilor sportive din Moldova
- Creșterea numărului de publicații științifice în domeniul de referință.

25. Rezultatele obținute

Activitatea de cercetare - inovare în cadrul proiectului „Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției” cu cifrul nr. 20.80009.0807.40 s-a planificat și realizat integral în această etapă anuală. În data de 14.04.2023 a fost organizat în cadrul proiectului Seminarul științific cu privire la promovarea practicării unui sport curat în vederea protejării sănătății și respectării principiului de fairplay. La această dată, este oficial „Ziua Sportului Curat 2023”, sărbătoare ce este dedicată promovării la nivel internațional a valorilor olimpismului, sportului curat și fairplay-ului. Dezideratul acestui seminar l-a constituit în principal colaborarea cu actorii principali ai sportului național pentru a crea o lume în care sportul curat să câștige, o lume în care sportivul să aleagă să concureze curat din respect față de propria persoană, față de ceilalți concurenți și pentru bucuria de a face sport. La eveniment au participat: secretarul de stat pe probleme de sport și tineret, dl.Sergiu Gurin, Directorul general al Agenției Naționale Antidoping, dl. Jucov Artiom, reprezentanți ai Federațiilor sportive, cadre științifico-didactice, sportivi, studenți. Au fost promovate idei cu privire la aceea că, sportul curat protejează spiritul sportului, care este celebrarea spiritului, trupului și minții și se reflectă în valorile pe care le putem identifica în și prin sport, inclusiv: sănătate, etică, fair-play și onestitate, drepturile sportivilor, excelență în performanță, caracter și educație, distracție și bucurie, lucru în echipă, dăruire și angajament, respectul pentru reguli și legi, respect pentru sine și pentru alți participanți, curaj, comunitate și solidaritate.

În cadrul etapelor de elaborare și publicare au fost efectuate cercetări ce s-au finalizat cu publicarea următoarelor studii analitice: *The praxiological algorithm of the continuous education of specialists in the field of physical education and sports for the improvement of managerial performance (Congres Galați)*; *Advantages of arbitration in solving sports disputes* (autor: Liliana Budevici-Puiu, articol ce a fost prezentat în sesiunea plenară a celei de-a 19th LUMEN RSACVP conferința din Septembrie, 2023); *Specificity of arbitration in sports law* (autori: Liliana Budevici-Puiu, Ruslan Berzoi -vicepreședinte – Federația Moldovenească de Fotbal-, articol prezentat la Congresul Internațional „Sport.Olimpism.Sănătate” organizat în luna Septembrie de către USEFS în 2023). Problema științifică abordată în cadrul acestor articole științifice are o importanță semnificativă ce rezidă în identificarea și prezentarea unor argumente esențiale în acest sens: dezvoltarea unor metode și practici de arbitraj eficiente și echitabile este crucială pentru menținerea integrității și justiției în sport; existența și reglementarea unui sistem eficient de arbitraj poate contribui substanțial la rezolvarea rapidă și echitabilă a disputelor din acest domeniu, menținând stabilitatea competiției și a structurii sportive; sportul are un impact puternic asupra societății și economiei, iar litigiile tergiversate sau cu un termen de soluționare prelungit, pot afecta nu doar sportivii și organizațiile, ci și suporterii, sponsorii și alte părți implicate (un sistem de arbitraj eficient poate reduce acest impact negativ); problemele legate de arbitrajul sportiv reprezintă, de asemenea, o oportunitate pentru cercetare și dezvoltare în domeniul dreptului și al sportului (pot fi identificate noi abordări, se pot dezvolta practici mai bune și se pot oferi resurse pentru formarea continuă a profesioniștilor implicați în acest domeniu); un sistem eficace de arbitraj sportiv poate contribui la promovarea standardelor etice și a integrității în sport (prin asigurarea unui proces echitabil și transparent, se poate consolida încrederea publicului în corectitudinea și moralitatea activităților sportive). Prin urmare, cercetările efectuate și abordarea științifică a problemelor legate de avantajele arbitrajului în soluționarea litigiilor sportive sunt esențiale pentru dezvoltarea unor practici mai bune, pentru menținerea integrității sportului și pentru asigurarea unui mediu sportiv sănătos și echitabil.

În ceea ce privește îndeplinirea obiectivului de proiect cu privire la cercetarea și analiza fenomenelor de dopaj și corupție în sport, putem menționa că instituțiile responsabile la nivel național în speță, Agenția Națională Antidoping în colaborare cu diferite entități sportive, sportivi și instituții academice au realizat variate acțiuni de eradicare a fenomenului de dopaj materializate în: organizarea seminarelor informative al căror program de instruire a avut în conținutul dezbaterilor eradicarea corupției și a dopajului, precum și cele cu referire la inițierea procesului de elaborare a proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la instituirea Platformei Naționale pentru Integritate în Sport în contextul implementării prevederilor Convenției Consiliului Europei privind combaterea manipulării în Competițiile Sportive (Convenția Macolin), ratificată de Republica Moldova prin Legea 285 din 29 noiembrie 2018. Astfel, în scopul racordării la prevederile Convenției Macolin, s-a impus necesitatea creării Platformei Naționale pentru Integritate în Sport, iar pentru eficientizarea procesului de elaborare și definitivare a proiectului, membrii proiectului s-au implicat prin prezentarea de propuneri în acest sens.

Un alt rezultat important al proiectului îl constituie elaborarea monografiei cu titlu “Teoria și praxiologia formării profesionale managerial – normative (inițiale și continue) a specialiștilor din domeniul culturii fizice” și publicarea sa în Editura Discobolul, București, România, ISBN 978-606-798-194-0. Astfel, la baza acestei monografii au stat o serie de argumente ce au reflectat faptul că, transformările care au loc în societatea moldovenească, impun învățământului superior să formeze specialiști competenți, capabili să facă față cerințelor impuse la nivel național și european. În domeniul de referință, aceste exigențe vizează pe de o parte actualizarea și modificarea conținuturilor transmise studenților, profesorilor, iar pe de altă parte modernizarea manierei de prezentare a acestora. Perfecționarea sistemului de educație vocațională (în speță a învățământului superior de educație fizică și sport) impune o nouă abordare a conexiunilor sale interne, inclusiv pe dimensiunea managerială și normativă. Sistemul național de formare profesională din Republica Moldova, la fel ca și alte sisteme internaționale, se află într-un proces de transformare structurală. Una dintre direcțiile prioritare ale transformării învățământului superior de profil I-a constituit, integrarea acestuia în sistemul educațional internațional, în primul rând cel european. Noutatea și originalitatea științifică a monografiei constă în:

- fundamentarea teoriei și praxiologiei formării profesionale managerial - normative (inițiale și continue) a specialiștilor din domeniul culturii fizice;
- îmbunătățirea calității managementului culturii fizice și al organizațiilor sportive, cu prioritate a personalului de conducere din perspectivă managerială și normativă;
- determinarea necesității perfecționării formării managerial - normative a specialiștilor din domeniu;
- determinarea și implementarea modelului integrat – operațional și a Concepției de formare (inițială și continuă) managerial - normativă (în viziune postmodernă) în procesul de formare și perfecționare a competențelor (manageriale și normative) a specialiștilor din domeniul culturii fizice și sportului;
- necesitatea creării condițiilor organizatorice și pedagogice care să asigure formarea adecvată a personalului de conducere, prin metodologii și tehnologii inovative, integrate și operaționale;
- determinarea cadrului conceptual al formării managerial-normative a specialistului de cultură fizică;

- elaborarea matricei integrative a competențelor specifice – PST formate și perfecționate conform algoritmului praxiologic de îmbunătățire a eficacității și performanței profesionale (EPP) în organizațiile sportive;

- determinarea și aplicarea demersului didactic în procesul de formare a competențelor managerial-normative în condițiile percepției educației manageriale și juridice în sport, ca activități speciale de diseminare a cunoștințelor (unităților de învățare) și pentru care sunt utilizate mai multe mijloace, strategii didactice și metodologice inovative;

- determinarea și evaluarea competențelor manageriale și normative a specialiștilor din domeniu, formate în procesul implementării noii metodologii și stabilirea indicatorilor și a descriptorilor de performanță;

- argumentarea experimentală a Modelului de formare inițială și continuă a specialiștilor din domeniu din perspectivă managerială și normativă (a Concepției formării managerial-normative și a modelului integrat-operational);

- elaborarea profilului și a profesiogramei managerului sportiv eficace în noua economie.

26. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

În cercetările efectuate și din lucrările elaborate în cadrul proiectului, monitorizarea și evaluarea impactului socio-economic al noii concepții de formare și dezvoltare a specialistului din domeniu, justifică pe deplin, că activitățile desfășurate în derularea proiectului sunt componente esențiale ale unui proces de cercetare științifică eficient, materializat sub forma:

- creșterii numărului de publicații și articole științifice destinate pentru a contribui la satisfacerea nevoilor științifice specifice identificate la grupul țintă;

- furnizării de informații tuturor persoanelor interesate;

- extinderii colaborării instituției academice de profil cu autoritățile publice, cu organizațiile sportive, cu specialiștii din domeniu și cu sportivii de performanță;

- consolidării capacității științifice în țară și asigurarea, că știința din domeniul culturii fizice și sportului răspunde nevoilor emergente;

- îmbunătățirii bazei științifice a sferei culturii fizice și sportului;

- perfecționării formării profesionale (manageriale și normative) a specialiștilor din domeniu;

- cercetările în domeniul de referință al proiectului au contribuit la dezvoltarea unor activități noi pentru exercitarea și promovarea sportului curat de către sportivi, la îmbunătățirea calității vieții sau la creșterea durabilității mediului înconjurător.

27. Colaborare la nivel național și internațional în cadrul implementării proiectului

Inițiativele de cercetare din cadrul proiectului s-au soldat și cu activități de promovare, cooperare, învățare reciprocă și schimb de experiență la nivel național. Inițiativa a oferit posibilitatea organizațiilor sportive din Republica Moldova, specialiștilor din domeniu, sportivilor de performanță și cadrelor didactice (în special celor care au participat la programe de formare continuă din cadrul USEFS) să colaboreze constructiv în vederea realizării demersului științific, împărțind și confruntând idei, practici sau metode de lucru, producând astfel rezultate tangibile. De asemenea, colaborarea cu doctoranzii Școlii doctorale USEFS ne-a permis să facilităm schimbul de cunoștințe între cercetători experimentați și cei mai tineri, contribuind la inovare și progres în domeniu. Doctoranzii au putut contribui la diseminarea rezultatelor proiectului prin prezentări la conferințe, publicații și alte mijloace, sporind astfel impactul și

vizibilitatea acestuia în comunitatea academică și nu numai. Activitățile de colaborare la nivel internațional s-au concretizat în principal în rezultate tangibile sub forma unor articole științifice prezentate în cadrul Conferințelor Internaționale din România, precum și prin realizarea unor schimburi de experiență la Universitatea “Al.I.Cuza” din Iași, la Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați și Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava. De asemenea, au fost realizate discuții în cadrul unor reuniuni online organizate în acest sens.

8. Dificultățile în realizarea proiectului

- mobilizarea tuturor instrumentelor și a resurselor alocate pentru a oferi asistență în vederea realizării integrale a rezultatelor științifice planificate;
- resurse financiare insuficiente care au impus o replanificare a activităților și o minimizare a rezultatelor științifice publicate;
- posibilități limitate de deplasare în centre universitare de peste hotare;
- imposibilitatea organizării unor activități suplimentare cu referire la problematica cercetării pentru a suplimenta interviurile cu diferite categorii de respondenți (lipsa resurselor financiare);
- imposibilitatea de a promova rezultatele științifice ale proiectului în emisiuni televizate din lipsă de fonduri.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista publicațiilor din anul 2023 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2)

1. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.

➤ Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

NASTAS Natalia, dr., conf.univ.; **LUNGU Ecaterina**, drd.; International Scientific Conference „Actualities and perspectives of physical education and sport sciences” 4th Edition; Romania Bucharest Aprilie, 05, 2023; Child abuse in sports (sesiune)

BUDEVICI-PIIU Liliana, dr.hab., prof.univ.; International Scientific Conference: 19th LUMEN International Scientific Conference: Rethinking Social Action. Core Values in Practice; Iasi, September, 21-23 September 2023; Advantages of arbitration in solving sports disputes (sesiune)

➤ Manifestări științifice internaționale (Republica Moldova)

BUDEVICI-PIIU A., Grosul V. Managerial bases regarding the combating of doping in performance sports. The International Scientific Congress „SPORTS, OLIMPYSM, HEALTH” (SOH 2023) 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova

BUDEVICI-PIIU L., Berzoi R. Specificity of arbitration in sports law. The International Scientific Congress „SPORTS, OLIMPYSM, HEALTH” (SOH 2023) 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova

NASTAS N., **LUNGU E.**, **Putin N.** New impact in sports corruption. The International Scientific Congress „SPORTS, OLIMPYSM, HEALTH” (SOH 2023) 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova

2. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media :

- Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Emisiunea / Subiectul abordat

- Articole de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Publicația / Titlul articolului

3. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului

4. Concluzii

Activitatea de cercetare - inovare în cadrul proiectului „Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției“ cu cifrul nr. 20.80009.0807.40 s-a planificat și realizat integral în această etapă anuală. Au fost realizate două manifestări științifice (1 seminar științific și 1 conferință de totalizare a rezultatelor proiectelor). Articolele științifice planificate au fost elaborate și publicate în edituri naționale/internaționale. A fost înregistrat un drept de autor în Registrul de Stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturi conexe. În cadrul seminarului științific desfășurat în contextul „Ziua Sportului Curat 2023”, membrii echipei de proiect împreună cu reprezentanții entităților sportive participante au colaborat în direcția promovării unei idei comune, aceea de a menține sportul într-un mediu curat și etic. Monografiile elaborate într-un număr semnificativ (au depășit numărul celor planificate). Implementarea rezultatelor de proiect în procesul instructiv - educativ a avut un impact semnificativ asupra comunității sau domeniului de activitate vizat, având la bază următoarele argumente: materialele educaționale elaborate și publicate au sintetizat rezultatele și cunoștințele cheie ale proiectului; materialele științifice și didactice au inclus prezentări, broșuri, ghiduri, videoclipuri educaționale sau alte resurse care s-au utilizat în cadrul procesului instructiv cu studenții de la facultățile de educație fizică și sport; colaborările avute cu instituțiile educaționale sau cu autoritățile relevante au contribuit la integrarea informațiilor și conceptelor cheie din proiect în programele de studiu sau în curriculumul existent; au fost organizate sesiuni de formare cadrelor didactice pentru a le prezenta rezultatele și pentru a-i ajuta să integreze conținutul în mod corespunzător în procesul de predare; au fost organizate evenimente, workshop-uri sau prelegeri care să implice direct studenții și să promoveze înțelegerea și aplicarea practică a rezultatelor proiectului; colaborarea cu educația formală ne-a permis să asigurăm o distribuție mai largă și o aplicare mai consistentă a rezultatelor proiectului în cauză; în cercetările efectuate a putut fi colectat feedback-ul studenților și cadrelor didactice pentru a face ajustări și pentru a asigura îmbunătățirea continuă a abordării educaționale; s-a recepționat feedbackul de la comunitate și alte părți interesate pentru a evidenția beneficiile și importanța integrării rezultatelor proiectului în educație.

Conducătorul de proiect _____ / Budevici-Puiu Liliana

Data: 15.01.2024

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023

„Conceptia integrată a sportului național: buna guvernanta, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției“

Cifra proiectului 20.80009.0807.40.

În perioada de raportare (2023) s-au efectuat cercetări în cadrul proiectului *Conceptia integrată a sportului național: buna guvernanta, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției instituționale* cu o echipă formată din 7 cadre științifico–didactice (cercetători) dintre care 3 doctori în științe pedagogice și 1 dr. habilitat. Toate lucrările planificate pentru perioada de referință au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivel satisfăcător. Finanțarea cercetărilor științifice s-au efectuat din bugetul de stat prin intermediul ANCD și parțial din mijloace speciale. Alocațiile financiare în perioada anului 2021 au constituit **426 mii lei**. Rezultatele cercetărilor efectuate s-au concretizat în următoarele: **6 monografii** (“Teoria și praxiologia formării profesionale managerial –normative (inițiale și continue) a specialiștilor din domeniul culturii fizice” și publicarea sa în Editura Discobolul, București, România; Discobolul, 2023. 398 p; Budevici-Puiu, L., Manolachi, Vv., Manolachi, V. Metodologia selecției sportive la etapa inițială de specializare și performanță. Chișinău, 2023; Manolachi, Vv, Budevici-Puiu , A. Pedagogia sportivă. Chișinău: S.n., 2023 (Valinex). - 311 p.; ARMEANIC A., **COJOCARU V.**, Statutul juridic al brokerului vamal. București: PRO UNIVERSITARIA, 2023, 146 p.; Armeanic A., **COJOCARU V.**, Descentralizarea fiscală în Republica Moldova. Privire asupra reformelor de sistem. București: Pro Universitaria, 2023, 137 p.; Armeanic A., **COJOCARU V** . Dubla impunere fiscală internațională. București: Pro Universitaria, 2023, 163 p.; Armeanic A., **COJOCARU V**. Cadrul legal al taxelor și plăților vamale pe teritoriul Republicii Moldova. București: Pro Universitaria, 2023, 142 p. De asemenea, au fost publicate **12 articole științifice**, **1 manual și 9 rezumate în culegeri științifice**. A fost organizate **2 manifestări științifice**: Seminar științific cu privire la promovarea practicării unui sport curat în vederea protejării sănătății și respectării principiului de fairplay și Conferința de totalizare a rezultatelor de proiect. A fost înscris obiectul dreptului de autor și ale drepturilor conexe (Seria OȘ Nr. 7720 din 04.12.2023) - eliberat în temeiul Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin care se confirmă înscrierea obiectului în Registrul de Stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturi conexe (Autori: ARSENEI. **NASTAS N.** „Doping, the danger in 21 st century sport. Proprietate Intelectuală”).

During the reporting period (2023), there was carried out research within the project *Integrated concept of national sport: good governance, minors protection, combating doping and institutional corruption* with a team consisting of 7 scientific-didactic staff (researchers), 3 are PhDs in pedagogical sciences and 1 dr. habil. All the works planned for the reference period were carried out in the expected volume, in established terms and at a satisfactory level. The funding of scientific research was carried out from the state budget through NARD and partially

from special means. The financial allocations during 2021 amounted to 426 thousand lei. The results of the research carried out were materialized in the following: 6 monographs ("Theory and praxiology of managerial-normative professional training (initial and continuous) of specialists in the field of physical culture" and its publication in the Discobolul Publishing House, Bucharest, Romania; Discobolul, 2023. 398 p; Budevici-Puiu, L., Manolachi, V.V., Manolachi, V. Sports selection methodology at the initial stage of specialization and performance. Chisinau, 2023; Manolachi, V.V., Budevici-Puiu, A. Sports pedagogy. Chisinau: S.n., 2023 (Valinex). - 311 p.; ARMEANIC A., COJOCARU V., The legal status of the customs broker. Bucharest: PRO UNIVERSITARIA, 2023, 146 p.; Armeanic A., COJOCARU V., Fiscal decentralization in the Republic of Moldova. View on system reforms. Bucharest: Pro Universitaria, 2023, 137 p.; Armeanic A., COJOCARU V. International double taxation. Bucharest: Pro Universitaria, 2023, 163 p.; Armeanic A., COJOCARU V. The legal framework of taxes and customs payments on the territory of the Republic of Moldova. Bucharest: Pro Universitaria, 2023, 142 p. Also, 12 scientific articles, 1 manual and 9 summaries in scientific collections were published. 2 scientific events were organized: Scientific Seminar on promoting the practice of a clean sport in order to protect health and respect the principle of fair play and the Conference to summarize the project results. The object of copyright and related rights was registered (OS Series No. 7720 of 04.12.2023) - released pursuant to Law no. 230/2022 regarding copyright and related rights, which confirms the registration of the subject in the State Register of objects protected by copyright and related rights (Authors: ARSENE I. NASTAS N. "Doping, the danger in 21 st century sport. Intellectual property").

Conducătorul de proiect _____ / Budevici-Puiu Liliana

Data: 15.01.2024

LȘ

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate pentru 2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat
”Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor,
combaterea dopajului și a corupției”**

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

BUDEVICI-PIIU L., MANOLACHI, V. Teoria și praxiologia formării profesionale managerial-normative (inițiale și continue) a specialiștilor din domeniul culturii fizice. București: Discobolul, 2023. 398 p. ISBN 978-606-798-194-0

ARMEANIC A., COJOCARU V., Statutul juridic al brokerului vamal. București: PRO UNIVERSITARIA, 2023, 146 p. ISBN 978-606-26-1810-0.

Armeanic A., COJOCARU V., Descentralizarea fiscală în Republica Moldova. Privire asupra reformelor de sistem. București: Pro Universitaria, 2023, 137 p. ISBN 978-60626-1809-4.

Armeanic A., COJOCARU V. Dubla impunere fiscală internațională. București: Pro Universitaria, 2023, 163 p. ISBN 978-606-26-1826-1.

Armeanic A., COJOCARU V. Cadrul legal al taxelor și plăților vamale pe teritoriul Republicii Moldova. București: Pro Universitaria, 2023, 142 p. ISBN 978-606-26-1825-4.

1.2. monografii naționale

BUDEVICI-PIIU L., Manolachi, Vv., Manolachi, V. Metodologia selecției sportive la etapa inițială de specializare și performanță. Chișinău, 2023

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

LUNGU E., ONOI M., NASTAS N., CONSTANTINESCU O.V. Staged professional training of tourism specialists in the higher education system in the context of social and economic crises. In: Revista Românească pentru Educație Multidimensională, nr. 15(4), p. 207-218. <https://doi.org/10.18662/rrem/15.4/789> (IF=2,00)

BJELICA B., ZELENOVIĆ M., ALEXE C. I., AKSOVIĆ N., SETIAWAN E., PRŽULJ R., PANTELIĆ S., BUBANJ S., KULUNDŽIĆ D., LUNGU E., CIOCAN V. C., ALEXE D. I. Effect of hyperbaric chamber on saturation and heart frequency. In: Balneo and PRM Research Journal. 2023;14(4):601 <http://bioclima.ro/Balneo601.pdf> (IF=1,5)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

HUȚULEAC L.I., CALUGHER V., LUNGU E. The importance of handball in the development of high school pupils. In: Bulletin of the Transilvania University of Brasov, Series IX: Sciences of Human Kinetics, vol. 16(65), no 2, 2023 <https://doi.org/10.31926/but.shk.2023.16.65.2.12>

ARSENE, I., NASTAS, N. Analysis of risks and implications of doping sports performance in the context of the 21st century. In: Analele Universității ”Ștefan cel Mare” din Suceava. Seria

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B

CICALA, A. Particularitățile măsurii speciale de investigație ”Supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice de înregistrare audio sau video”. În: Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAIRM: științe juridice, nr. 17, 2023, p. 151-162. DOI 10.5281/zenodo.8320741

CEPRAGA L., NASTAS A., COJOCARU V. Puncte de vedere referitoare la cercetarea și scrierea juridică. În: Revista Universul Juridic, nr. 4, 2023, p. 77-88.

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

NASTAS, N., LUNGU, E., IONESCU, M.L. Child abuse in sports. In: International Scientific conference „Actualities and perspectives of physical education and sport sciences” 4th Edition. Aprilie, 05, 2023. Romania Bucharest, pp.245-251. ISSN 2734-8512/ISSN-L 2734-8512

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

NASTAS N., LUNGU E. Intercultural professional competence in teaching foreign languages to students from higher education institutions. In: Știința și educație: Noi abordări și perspective: Materialele conferinței științifice internaționale. Seria XXV, Vol. II Științe ale educației. 24-25 martie 2023. Chisinau, 2023, pp.97-101. ISBN 978-9975-46-773-5

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

ONOI, M., GOLOVEI, A., LUNGU, E. Pregătirea studenților în cadrul lecțiilor de educație fizică utilizând elementele din orientarea sportivă. In: Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, 09-10.11.2023.

POLȚCHI V., NASTAS N. Stress a factor in psycho-somatic diseases. În : “Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice”. Conferința Științifică a tinerilor cercetători cu participare internațională. Ediția I. 13 APRILIE. USEFS.2023 38. **BUZATU CARINA, ARSENE IGOR, COJOC F.M., NASTAS N.** Studiul statistic al trumelor în diferite probe de sport. In : “Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice ”. Conferința Științifică a tinerilor cercetători cu participare internațională. Ediția I. 13 APRILIE. USEFS.2023

NASTAS N., LUNGU E. „Intercultural professional competence in teaching foreign languages to students from higher education institutions’. In: Stiinta și educație : Noi abordări și perspective. Materialele conferinței științifice internaționale. 24-25 martie 2023. Seria XXV, VOL.II ȘTIINTE ALE EDUCAȚIEI. Chisinau , 2023.pp.97-101. ISBN 9789975-46-773-5.

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

LUNGU E., NASTAS N., ONOI M. Training of the students professional skills in the framework of instructional and tourism practice. In: “Perspectives in physical education and sport”: International scientific conference, 23th edition, Constanta 12-13 may 2023, p. 32.

LUNGU E., ONOI M., NASTAS N. Staged Professional Training of Tourism Specialists in the Higher Education System in the Context of Social and Economic Crises. In: ”Sports, Education,

Culture – interdisciplinary approaches in scientific research” FIEPS SEC – IASR 2023: The VIIth Edition of the International Conference. Book of Abstracts. Galati, Romania, 24-28 may 2023, p. 114-115.

DORGAN V., POPA G., LUNGU E. Physical Efforts of Maximum Intensity and their Influence on the Judoka Body. In: ”Sports, Education, Culture – interdisciplinary approaches in scientific research” FIEPS SEC – IASR 2023: The VIIth Edition of the International Conference. Book of Abstracts. Galati, Romania, 24-28 may 2023, p. 60.

BUDEVICI – PUIU L. Advantages of arbitration in solving sports disputes. In: International Scientific Conference: 19 th Lumen International Scientific Conference: Rethinking Social Action. Core Values in Practice., Iasi, September, 21-23 September 2023, online

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

BUDEVICI-PUIU A., GROSUL V. Managerial bases regarding the combating of doping in performance sports. In: SPORT, OLIMPYSM, HEALTH (SOH 2023): The International Scientific Congress, 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova.

BUDEVICI-PUIU L., BERZOI R. Specificity of arbitration in sports law. In: SPORT, OLIMPYSM, HEALTH (SOH 2023): The International Scientific Congress, 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova.

NASTAS N., LUNGU E., PUTIN N. New impact in sports corruption. In: SPORT, OLIMPYSM, HEALTH (SOH 2023): The International Scientific Congress, 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova.

NASTAS N., FILIPOV V., ARSENE I., LUNGU E. The methodology efficiency of intensifying the instructional-educational process in the physical education lessons with the help of functional music in doing homework. In: SPORT, OLIMPYSM, HEALTH (SOH 2023): The International Scientific Congress, 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova.

NASTAS N., ONOI M., LUNGU E. The role of foreign languages in the professional training of sports tourism specialists. In: SPORT, OLIMPYSM, HEALTH (SOH 2023): The International Scientific Congress, 28-30 September 2023, Chisinau, Republic of Moldova.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.2. manuale pentru învățământul universitar

MANOLACHI V., BUDEVICI-PUIU A. Pedagogia sportivă. Manual. Chișinău: S.n., 2023 (Valinex). 311 p. ISBN 978-9975-496-5

